

HEMINGWAYŮV BÝK

Michal Šanda



Hledáte místo, kde...

... můžete celý den studovat nebo pracovat?

... seženete knížku pro zábavu, do školy, k poučení?

... stahujete e-knihy, posloucháte hudbu, tisknete 3D?

... osobně potkáte české i světové autory?

... můžete zajít na koncert, filmy artové i 3D?

Právě jste ho našli!

Městská knihovna v Praze

43 poboček, **3** pojízdné knihovny, **4 000** akcí ročně,
2 000 000 dokumentů, **60** Kč za registraci

www.mlp.cz

knihovna@mlp.cz

www.e-knihovna.cz

www.facebook.com/knihovna

Hemingwayův býk

Michal Šanda

Znění tohoto textu vychází z díla [Hemingwayův býk](#) tak, jak bylo vydáno nakladatelstvím Milan Hodek | Paper Jam v Hradci Králové v roce 2018. Pro potřeby vydání Městské knihovny v Praze byl text redakčně zpracován.

§

Text díla (Michal Šanda: Hemingwayův býk), publikovaného [Městskou knihovnou v Praze](#), je vázán autorskými právy a jeho použití je definováno [Autorským zákonem](#) č. 121/2000 Sb.



Vydání (obálka, upoutávka, citační stránka a grafická úprava), jehož autorem je Městská knihovna v Praze, podléhá licenci [Creative Commons Uved'te autora-Nevyužívejte dílo komerčně-Zachovejte licenci 3.0 Česko](#).

Verze 1.0 z 12. 11. 2021.



OBSAH

I.	7
Řeči	8
II.	14
Nežárka	15
III.	20
Krákora	21
IV.	25
Chatrná hradba proti samotě	26
V.	29
Sele	30
VI.	35
Otázka.	36
VII.	41
Šrouby	42
VIII.	46
Vůně kávy	47
IX.	51
Klec	52
X.	56
Dukla–Baník 1:1	57
XI.	60
Kozel	61
XII.	64
A pak prý, že ryby nemluví	65
XIII.	68
Renatin seznam.	69
XIV.	73
Moleskine	74
XV.	79
Do Sítie.	80
XVI.	86
Neporažený	87

*Literatura je ke spisovateli stejně nemilosrdná
jako k toreadorům korida.*

Ernest Hemingway

I

Vzal největší z polen naskládaných kolem krbu a jal se štípat třísky. Široce se rozmáchl. Byla to těžká dřevorubecká sekera na kácení stromů. Projela polenem a zastavila se až o podlahu. Přestože byl počátek července a z okolních sluncem rozpálených kopců sálalo vedro k zalknutí, kdesi uvnitř ho svíral nesnesitelný chlad. Musí zatopit stůj co stůj. Rozžehnout oheň, a potom bude zase dobře. Než udělal dostatek třísek na zátop, byly mramorové dlaždice na podlaze před krbem rozmlácené na padrt' a ostrí sekery připomínalo ožvýkané stoličky starého nemocného slona.

Řeči

„Už jsme byli skoro tam, a najednou to těsně před přistáním pilot stočil nad mořem ostře doprava, a já koukám, že se řítíme proti betonovejmu zátarasům. Byla to záležitost centimetrů. Stačilo brknout o ně kola ma, a mohlo bejt po nás. Kaput. Šlus. Řecká armáda tohle letišťátko v sezoně pronajímá na charterový lety. Stíhačkám krátká ranvej stačí, ale přistávej na ní s nemotorným hovadem, jako je Boeing.“

„Slyšel jsi mě?“

„Ne.“

„Říkal jsem, že potřebuju na středu tvýho pick-upa.“

„Snad na to nezapomenu. Nechám ti klíčky na ponku v dílně, ale když tak má náhradní Kateřina.“

„Potřebuju zajet do sběrnýho dvora a odvézt ten bordel, co je v kuchyni, než mi sem přijde hygienik,“ rozčílil se hostinský, „a ty začneš žvanit něco o letadle.“

„Copak sis nevším, jak letělo nízko?“

„Sorry, ale já s tebou v Řecku nebyl.“

„Myslím to letadlo prve nad náma,“ pravil Boček. Nějaký čas se mu v hospodě říkalo i Petr, podle patrona rybářů, kvůli jeho ustavičnému vychloubání, co na Gradu u Čelákovic chytil za obry, od sumců po desetakilové kapry.

Druhý z mužů měl na rozdíl od Petrbocka s přezdívkou menší štěstí.

„Prašivko, doraž to,“ pobídl ho hostinský.

Jakmile Prašivka dopil zbytek piva, co mu teplalo u dna, vzal si od něj hostinský štuc s modrobílou samolepkou se znakem Slavoje Vyšehrad a vrátil se nazpátek za pípu.

„Dotočím tady ten sud a už se s Kácovem nebudu mordovat. Podívejte se, jak to pění! Co byste řekli na trutnovskýho Krakonoše?“

„Pro mě za mě,“ pravil Boček. „Záleží, za kolik bude.“

„Stejně jako Kácov, pořád za pětadvacet.“

Nad hospodou zaburácelo další letadlo. Čumák zvednutý vzhůru, zmizelo za rozložitou korunou ořešáku. Na jaře si na jedné z větví udělaly hnízdo vosy. Bylo až úplně nahoře a nepodařilo se ho sundat ani z vysunovacího žebříku při hasičském cvičení, proto jsou na dvorku pod ořešákem lavice osiřelé. Bylo by příjemné být teď venku a užívat si slunce, ale štamgasti ználí věci moudře volí bezpečí lokálu.

Hugo také patří ke stolu štamgastů, ačkoliv si k němu nikdy neseďá. Zásadně pije na stojáka. Jako strážný v supermarketu prostojí mezi regály celý den a tvrdí, že kdyby si kecnul na zadek, už nevstane. Z obnošené kožené aktovky vyndal mobil a oznámil: „Bombardier CS300.“

Boček se vrátil ke svému příběhu: „Řecko, to je úplně jinej svět než tady u nás.“

„Viděli jste *Řeka Zorbu*?“ přerušil ho Prašivka.

Hostinský se rozzářil: „Tenhle film ti odrecituju nazpaměť, záběr od záběru. Nauč mě tancovat, řekne Zorba. Tancovat? Říkal jste tancovat? Shodí ze sebe sako, rozpřáhne ruce – a do toho pomalu, pomalounku začne hrát muzika. Tam tada da da dam!“

„A to víte, že Zorba nebyl Řek?“

„Zorbas byl Krétan,“ upřesnil Boček.

„Myslím toho herce, co ho hrál.“

„Anthony Quinn.“

„Čet jsem, že to vůbec není řeckej tanec,“ vmísil se do hovoru Hugo.

„A co teda byl?“

„Mexičan.“

„Cože? To se mi nezdá.“

„Vsad' botky.“

„*Řeka Zorbu* znám samozřejmě taky, ale v Řecku jsem nikdy předtím nebyl. Letos poprvé.“

„A víš, že si ani neuvědomuju, že bys byl pryč?“ řekl Prašivka.

Hostinský docmrndal do štuca napěněné pivo. Z šuplete vyndal štos nezaplacených účtenek a významně na něj poklepal ukazovákem. „Už se mi to nechce ani počítat. Mě by spíš zajímalo, kde jsi na to Řecko vzal. Povídej, Bočku, přeháněj.“

„Odlítali jsme druhý den ráno, jak tady Baghíra slavil narozeniny.“

„To mi ani nepřipomínej, já se tehdy ožral na plech.“

„A co myslíš já?“

„Dopadnul bys mnohem hůř, kdyby tě Kateřina nebrzdila.“

„Jak Hugo na finále poručil ty rummy, to byla moje smrt. Neměl jsem zapakováno a balil jsem až potom v noci na poslední chvíli. Naházel jsem do kufru, co mi přišlo pod ruku, a od Kateřiny jsem měl celý Řecko na talíři, že jsem nedal opalovací krém do igelitáku. Všechny věci jsme měli zamaštěný. Detektivky, co si s sebou vzala na čtení, šly hned na letišti do popelnice. Nasraná byla jak latrína. Ve finále ale dobrý. Když zjistila, kolik euráčů stojí mikrobus z letiště do hotelu, přilezla ke křížku.“

„Prašivka dopadnul mnohem hůř,“ pravil hostinský.

„Ty jsi ludra!“

„Já? Já byl z vás jedinej střízlivej.“

„Netrefil jsem se ani nohou na šlapku. Klečel jsem na silnici a prosil: Drahoušku, kolo moje, kolečko zlatý, vstávej. Baghíra si myslel, že si dělám prču, ale ne. A to víš, s těma policajtama?“ zeptal se Prašivka a čekal, co na to Boček. Ten zakroutil hlavou.

„Nějakým zázrakem se mi podařilo vstát a nasednout. Vtom mě oslnily reflektory. Co je, ty krávo! A z auta se ozvalo: ‚Tu krávu bych si bejt váma rozmyslela.‘ Za volantem seděla macatá černovláska.“

„To je fór!“

„Jenomže na sobě měla policejní uniformu.“

„Ha, ha!“

„Povídala, že to mám šněrovat jako obvykle a svítit do pangejtů, jestli tam náhodou někoho neuvidím ležet. V eldéence se jim ztra-

til dědek s alzheimerem. Netušil jsem, že mě maj policajti takhle vyjištěnýho.“

Když Prašivka domluvil, houknul hostinský na Bočka: „Co teda ta tvoje Kateřina? Šklíbu, jako je ona, bych doma nesnes.“

„Ona není zlá.“

„Že ne?“ zakřenil se Prašivka. „Celej večer seděla támhle u kamen, cpala se chlebičkama, a to byla přča ji pozorovat, jak po tobě seká očima.“

„V Řecku byla naprosto úžasná, tomu vy ale nebudete věřit.“

„No to si piš!“

„Za čtrnáct dní jsme se ani jednou nerafnuli.“

„Já se s Magdou nepohádal od svatby.“

„A před kolika lety jste se viděli naposled?“

„Moc ti to kecá,“ odseknul Hugo.

„Co tím chceš říct?“

„Že ti zteplá pivo.“

„Mimochodem, řeckej Mythos je docela pitelnej.“

„Brrrrrr!“

„A je za poloviční cenu než Amstel, co vařej v licenci v Athénách.“

„Uvidíme, jakej bude ten Krakonoš.“

„Ptal jsem se tě, co Kateřina,“ zopakoval hostinský svoji otázku.

„Říkám, úžasná.“

„Konkrétně?“

„Jestli to chceš slyšet, třeba nám sama od sebe dělala na pláž svačinu.“

„To by udělala každá jenom trochu pořádná ženská. Dál.“

„Doma mi neudělá snídani ani v neděli.“

„To je tvoje věc, že ji neumíš srovnat do latě.“

„Zase má jiný přednosti. Nemůžeš to brát jen podle toho, jestli ti ženská udělá nebo neudělá snídani.“

„Jsem jedno velký ucho.“

„Z hotelu jsme měli nádhernej výhled na přístav a ostrovy na obzoru, pláž byla ale dva kiláky daleko. Kateřina si všimla, že jedno

auto s rybářskou sítí na korbě jezdí od hotelu k pláži a zase nazpátek sem a tam, tak na něj mávla. Mě by to nenapadlo. Časem jsme se s tím chlápkem seznámili, a dokonce nás pozval k sobě domů. Byl to rybář a dělal načerno taxikáře.“

„A toho taxíka jsi zase platil ty?“ zeptal se Hugo.

„Víš, jaký tam bylo vedro? Šlapat nazpátek do hotelu pěšky –“

„Na to se tě já ale neptám,“ trval na svém hostinský.

„Tak na co?“

„Dyt' víš.“

„Nevím.“

„Na co asi?“

„Hergot, tak se vymáčkni.“

„Jestli už s Kateřinou zase šukáš.“

„Neeee!“

„Slyšíte ho? On jí zacvaká dovolenou a ani si nevrzne!“ zvolal triumfálně hostinský. Vzápětí nato mu znovu padlo oko na štos účtenek. „Co on, já jsem jim to zacvakal.“

„Tady se dneska člověk dozví věci,“ poznamenal Prašivka. „Natoč mi posledu, ještě musím jít zalejt zahradu.“

„Nemějte péči, my jsme si svoje odšukali,“ bránil se Boček. „Šijete si do mě! Ted' mi ale řekněte, co je víc. Jestli pár minut ufuněnýho přirážení, nebo když mi dá Kateřina v letadle hlavu na rameno a usne.“

„Pindy naší mindy.“

„Jako tady čokl, když se obrátí na záda a nechá se drbat na bříše,“ řekl Boček a sklonil se k Prašivkovu vlčákovi, který pod stolem rozchroustával na cucky tenisák.

„Přesně!“ zvolal Hugo. „Sex je pět vteřin blaha, zbytek je promrdanej čas.“

Další hovor přerušilo burácení letadla.

Hugo sáhl po mobilu. Mapa na Flightradaru byla posetá desítkami miniaturních žlutých aeroplánků brázdících Evropu. Klepnul na

ikonku letadla, které před okamžikem odstartovalo z Ruzyně, a na displeji se objevilo Boeing 787-8 Dreamliner.

„Ukáže ti ten tvůj bazmek, kam letí?“ zajímal se Prašivka.

Hostinský narazil na štětku ve dřezu štuc se samolepkou Slavoje Vyšehrad. Pípa štěkla a vyplivla chuchvalec bílé pěny.

Do hospody vešla postarší ženská samý fald, napresovaná v pestrobarevných květovaných šatech. Na koříncích zrzavých vlasů jí v zapadajícím slunci, které se odráželo od okenní tabulky, zazářily odrůstající šediny.

„Nazdar, lásko,“ řekl Boček a zvedl se od stolu, že ji obejmě.

Odstrčila ho od sebe, až zavrával.

„To ti už ani nemůžu říct lásko?“

„Říkám ti nech toho!“

Jako by reagoval na předchozí Prašivkovu otázku, kam letí Boeing 787-8 Dreamliner, Hugo řekl: „Do Řecka.“

„Jsi idiot,“ řekla Kateřina.

II

Na úpatí Kilimandžára kdysi spatřil prapodivný výjev. U mršiny slona, kterou ještě supi nestačili ohlodat, se sešlo asi třicet slonů z několika stád. Vůdčí slonice na sebe zpočátku nevraživě zahlížely a sondovaly, co má kdo za lubem, ale během chvíle nedůvěřivost pominula. Jeden slon za druhým přistoupil k mršině a očichal ji, načež se všichni společně, včetně slůňat, rozestavili do kruhu a posmutněle kývali choboty.

Nežárka

Nežárka je poslední divoká řeka. Stačí se podívat na mapu, od Jemčiny až do Hamru protéká mezi lesy, podmáčenými loukami a bažinami. Z Kardašovy Řečice se k ní musí deset kilometrů po hrázích rybníků. Nikde žádné stavení, kromě opuštěné bašty na břehu rybníku Karštejnu. Před ní stojí ozezlá pumpa, a tady je nezbytné si nabrat vodu do kanystru, protože v rybářské chatě pitná voda není. Dokonce tam není ani elektřina. Svítí se jako před sto lety petrolejkami. Od bašty je to ještě dvacet minut lesem po hrbolaté cestě plné kořenů. Na okraji lesa se meandrující řeka ostře zařezává do hlinitých břehů. U Vodičkovy tůně vytvořila mrtvé rameno porostlé kvetoucími stulíky. Široko daleko je jedinou stopou civilizace buřtstánek na metelském jezu. Utopence, zavináče, nakládaný hermelín, desítka Budvar. Hospodská klasika. Provozovatel stánku je místní legenda. Jako v pohádce *Stolečku, prostři se* se před vámi zčistajasna objeví na papírovém tácku párek s hořčicí, tak je Sláva malinkej na svých amputovaných pahýlech, že se při obsluhování hostů ztrácí mezi stoly a omšelými rozklíženými židlemi.

Naproti nám na patře bydleli v mém dětství Rothovi. S jejich Bedřichem jsme spolu vyrůstali, a proto jsem ho vzal sem, že si spolu po letech zase zarybaříme. Babí léto. Slunce se prodíralo skrz listoví mohutného dubu. Čas od času jsem vstal, prohodil woblerem vývařiště pod jezem a zase se vrátil ke stánku klábosit se Slávou. Navečer jsme si s Bedřichem už celí nažbrundaní pivem koupili flašku rumu, že si v chatě uděláme grog na zahřátí, až se u vody ochladí. Dřív než jsme u tůně rozbalili cajky, rum jsme ztrestali. Po setmění Bedřichovi zabrala štika. Nechal vlasec odvíjet z cívky a zapálil si. Rybáři tvrdí, že se štika chytá na cigáro. Teda ne doslova, ale při záběru vezme nastraženou rybku do tlamy a odpluje s ní

do úkrytu někam za balvan nebo pod potopenej kmen a tam si ji v zubech přehodí, aby ji měla hlavou do chřtánu, a teprve potom ji polkne. Podle ostřílených praktiků to časově vychází akorát na cigáro. Kouřové přesýpací hodiny.

Říká se, co je psáno, to je dáno. Takhle to vyšlo v knize. Už tehdy ovšem věděl, že se v budoucnu k Nežárce vrátí, že se s ní ještě nevypořádal. Chtěl se přesvědčit, jestli tomu, co se tehdy stalo, nešlo zabránit. S přibývajícím věkem a přibývajícím počtem vydaných knih mu bylo už definitivně jasné, že nepíše literaturu o životě, ale že jeho skutečným plnokrevným životem je literatura sama o sobě. Teprve když začal bušit do klávesnice notebooku, vyjevily se mu před očima detaily. Dub u jezu se zdál být mohutný, avšak vnitřek kmene měl vypálený bleskem a bylo jenom otázkou času, než se rozlomí. Na místě, kde stával, je dnes ukotvená železobetonová lávka přes nový jez. Uprostřed toho starého čněl z vývařiště dřevěný kůl ještě z dob, kdy se po Nežárce plavily vory. Nahoře na kůlu seděl ledňáček. Byl tak soustředěný číháním na kořist, že ho nevyplašil ani wobbler, který létal kolem něj a s hlasitým šplouchnutím mizel ve zpěněném proudu.

Špička prutu se ohnula, ale vzápětí se opět napřímila. Přitáhl wobbler ke břehu, trojháček zahákl za radič navijáku a šel nazpátek ke stánku.

„Je to bída,“ posteskl si Sláva. „Nejsou vodáci, je sucho. U Jemčiny je vody sotva po kotníky. Nějaký šílenci občas přetáhnou lodě kořtem po kamení, ale to nestojí za řeč.“

„Koukal jsem, že je pod jezem mělko, wobbler se mi furt seká o dno.“

„Tam je naházených sraček.“

„A co ryby?“

„Na ty si nemůžu stěžovat. Jak je málo vody, jsou stažený nahoře na hloubce nad jezem. Za léto mám pětáctýřicet kaprů.“

„Kecáš.“

„Běž se podívat,“ řekl Sláva a podal mu klíč od plechové bedny s provrtanými otvory, která byla ponořená ve strouze vzadu za stánkem. Kromě dvou kaprů a velkého nazelenalého lína se v ní hemžilo a navzájem proplétalo klubko úhořů.

„To je nádhera.“

„Já se neflákám jako někdo,“ řekl Sláva a ukázal čerstvě opláchnutým püllitrem na svoje permanentně nahozené pruty. „Ještě si dáš pivo?“

„O tom neštuduj.“

„Kolikátý máš?“

„Šestý.“

„A ten tvůj kolega?“

„Bedřichu, kolik máš piv?“

„Osm.“

„Prosím tě, a co štiky?“

„Nevím, já si počkám na zimu, až přestanou brát kapři. Před váma byla na chatě parta z Benešova. Přivezli si s sebou mraky řezanů. Máčeli je v tůni od rána do večera a bez záběru. Přišli sem na pivo, prima chlapi. Povídám jim, že v Nežárce řezani nejsou. Štika je nevezme. Načeřínkovali oukleje a teprve potom něco málo vytáhli, ale samý štíhlata.“

O nohy přišel Sláva při autonehodě. V zatáčce za Kardašovou Řečicí dostal smyk, a zrovna jel v protisměru tahač s návěsem plným pokácených kmenů. Jeden z nich se nárazem uvolnil a spadl Slávovi na kapotu. Nikdy by se ho na to býval nezeptal, vyprávěla mu to Slávova manželka, která o víkendech vypomáhala u stánku. Teď při psaní si uvědomuje, že se tam tehdy krátce promítna. Přivezla z Makra klobásy. Při hovoru se Slávou ji úplně zasklil, jenom se krátce pozdravili a potom už zase mluvil o rybách a vyprávěl, co letos chytil on.

Vlasec na Bedřichově prutu jakoby zázrakem ožil a začal se samovolně odvíjet z cívky navijáku. S cigárem je to pověrečný nesmysl, ovšem dokud ještě kouřil, dělal to zrovna tak, aby si vychutnal tu absolutní rozkoš: pomalu sáhnout do kapsy pro zapalovač. Z krabičky cvrnknutím prstu vytřepnout cigaretu. Zapálit si. Dát si pořádného šluka a pozorovat, jak se kouř rozplývá nad hladinou, a přitom si představovat, co za macandu je na druhém konci vlasce. Oddalovat ten okamžik, kdy překloupí řadič navijáku a zasekne. Jako když hazardní hráči gustýrují kartu, co dostali od bankéře, a pomalinku po milimetrech odkrývají její hodnotu.

Tahle štika nebyla žádná extratřída, měřila sotva šedesát centimetrů, jenomže trojháček s ohlodanou troskou oukleje měla zaseknutý příliš hluboko v jícnu. Chtě nechtě ji zabít museli. Bedřich ji omráčil kamenem a potom jí zapíchl nůž shora do hlavy. Krátce zacukala ocasní ploutví a bylo dokonáno.

Chata u Vodičkovy tůně se nedala srovnat s poctivými roubenými horskými chatami. Byla sflikovaná z materiálů sehnanych načerno při stavbě jezedáckého prasečáku. Na palandách ležely věkovité, senem plněné matrace. Spacák si musel přivést každý sám. Zrovna tak vodu a petrolej do lamp na svícení. Platilo pravidlo, že na konci pobytu každý naštípá dřevo, co spálil. V kuchyni ho byl plný uhlák, a kdosi dokonce dovnitř do sporáku zastrčil zmuchlané noviny a třísky, stačilo škrtnout. Zapalovač ale nechal Bedřich u tůně. Mezitím padla tma. S baterkou v ruce si klekl na kolena do trávy mezi rozkramažené rybářské cajky.

Dopsal větu a připadl si jako Květoň Zahájský, jak s ironií říkával Kurt Vonnegut Jr.

Koho to zajímá?

Koho zajímá zapalovač?

Koho zajímá, čím rozškrtili oheň ve sporáku? Nebo že na sobě měl Bedřich khaki košili a vojenské maskáčové kalhoty? Zrovna

tak mohl mít modrou mikinu a nezměnilo by se vůbec nic. Možná se opravdu nemá cenu vracet k napsanému textu a sahat do něj. Co je jednou psáno, to je dáno:

Rozfajrovali jsme sporák a štiky upekli. U toho padla ještě flaška bourbonu, co jsem si přivezl s sebou z domova. Zatopili jsme ale asi nějak moc, protože ve stěně chatky to začalo podivně hučet. Mezi dvě papundeklové desky byla nacpaná izolační vata a v ní si sršni udělali hnízdo. Hic ze sporáku je rozdráždil k nepřítčnosti. Po jakési rybářově ženě zůstal v umývárce lak na vlasy. Jak jsme byli ožralí, Bedřich ho vzal, šel na terásku a nastříkal ho do díry, kudy sršni lezli do hnízda. Já jsem díru ucpal špuntem od portského, to jsme načali taky a vytruňkali ho, načež jsme o půlnoci zapadli do pelechu. Sršni vybičování sprejem si do rána prokousali skrz papundekl novou díru. Bohužel na opačnou stranu. Kuchyně byla plná stovek bzučících stíhaček, blanitá křídla se míhala rozvlněným vzduchem. Bedřich zaslepený kocovinou otevřel dveře, aby se napil vody z kanystru a spláchl tu nejhorší opileckou žízeň, a

III

Nafedroval dřevo do krbu, jak mu přišlo pod ruku. Hmoždění se s třískami bylo ve výsledku naprosto zbytečné. Místo aby udělal z třísek hranici, naházel je nahoru na polena, jako by na svých loveckých výpravách nerozdělával oheň snad tisíckrát. Na psacím stole ležela propouštěcí zpráva z kliniky Mayo. Zmuchlal ji v dlaních a rozškrtl zápalku. Plamen byl ale příliš slabý, těch několik listů papíru nestačilo, aby se smolná polena vznítila.

Krákora

náčrt povídky

Čtyři steaky medium a americké brambory. Číšník ani nemusel nosit jídelní lístky. Pro jistotu si ale ověřil: „Omáčku hříbkovou?“

„Víte co, já mimořádně zkusím tu pepřovou.“ Podle hlasu to byl on, kdo po telefonu zamlouvá rezervaci. První úterý v měsíci, stůl pro čtyři na jméno Krákora. Vlasy i strniště na bradě mu prokvétají šedinami. Ostatní dva mají hlavu vyholenou strojkem, aby zamaskovali rozrůstající se pleš. Ona má vlasy obarvené skoro pokaždé jinak, dneska na blond.

„Hlavně nám co nejdřív doneste pivo, já mám žízeň, že bych se o ni mohl opřít.“

Číšník odešel s objednávkami do kuchyně.

Ve dveřích zaslechl: „Prosím tě, co teda Krákora?“

„Předevčírem mi volal, že ho kardiolog poslal na cétěčko.“

„On má něco se srdcem?“

„Jako my všichni.“

„Nebud' cynickej.“

„Srdce má v cajku. Na cétěčku mu našli drobnou trhlinku na močáku, takže po svátcích nastupuje do špitálu.“

„Snad to nebude nic strašnýho.“

„Myslíš jako rak?“

„Třeba.“

„Špitál je vždycky strašnej. Záleží, koho vyfásneš na pokoj.“

„Máš naprostou pravdu. Po operaci to bolelo jako ďas. Vzpomněla jsem si na Mikuláše Medka. Umíral a omlouval se, že sténáním ruší ostatní. A ta pizda, pardon, že to takhle říkám a nazývám osoby pravým jménem, ale už jsem dost stará, abych si to mohla dovolit, ta pizda bez přestání žvanila do mobilu. Kdyby něco důležitýho. Naprostý zbytečnosti. Hovadiny. Uboze hloupý kecý.“ Do křísnutí

půllitru symbolicky ve vzduchu pokynula sklenkou šedé rulandy. „Naštěstí už je to za mnou, ale tohle vám povím: Na podzim mi střechu pomlátily kroupy. To byl cajmrsk, jenom jsem se modlila, aby blesk neuhodil do baráku. Krákora se nabídnul, že mi střechu přeloží. V sobotu dopoledne sundal ze střechy tašky, a že si prej skákne do trafiky pro cigára, než mu zavřou. U nás trafikantka v sobotu zavírá v jedenáct. Do večera už jsem ho neviděla. A já se mu ještě peču s bublaninou.“

„Moje žena taky na Krákoru trpí.“

„Já trpím! A trpím *kvůli* Krákorovi. Copak nechápeš ten rozdíl?“

„Se mi zdá, že máš drobet naváto.“

„Byli jsme s Krákorou v Blatničce, no a co?“

„Já ti nic nevyčítám, jenom nekřič.“

Číšníkovi byl z té čtveřice nejméně sympatický. Jak si dal teatrálně prst na rty. Pokaždé před sebe na stůl pohodí obrovský svazek klíčů, diář a mobil a potom není kam dát stojan na příbory.

„Už se nám to nese!“

„Nád-he-ra.“

Zakrojila do steaku nůž. Z růžového masa vytekla na talíř kapka šťávy a smísila se s hříbkovou omáčkou. „Jaký to máte?“

„Hmmmmm!“ zamlaskal jeden ze dvou plešatců, když si dal do pusy první sousto.

„Já to mám dneska bohužel trochu tuhý.“

„Musíš kousat.“

„A to víte, jak přišel Krákora o zuby?“

„Povídej, přeháněj.“

„Naprosto náhodou jsme se v srpnu potkali U Salzmannů. Mám teď každé měsíce v Plzni na radnici zasedání komise kvůli chrličů na kašnu, co jsem pro ně dělal. K Salzmannům chodívám na pivovarskej guláš, a koho tam nevidím: Krákora! Cestou na nádraží jsem z nostalgie koupil flašku fernetu. Za starejch časů, kdy jsme spolu jezdívali na čundry, jsme nepili nic jinýho než lak na rakve.

Ve vlaku najednou začal skuhrat, že má paradentózu a jak ho zubař bude stát majlant.“

„Oči z hlavy.“

„Jo, přesně! Oči z hlavy, tak to Krákora říká.“

„Zubař že ho bude stát oči z hlavy. Považoval jsem to za habadůru, aby ze mě vytáhnul prašule. Což jsem mu i řek. On se dopálil, a jak byl nacamranej, otevřel pusu a vyrval si přední zuby. Jenom tak prstama. Jeden po druhým je sázel vedle sebe v tom vlaku na sedačku, jako když po honu myslivci dávaj na výřad bažanty.“

„Jsi nechutnej.“

„Já? Snad Krákora, ne?“

„Co ta pepřová omáčka, jaká je?“

„Úž!“

„Jak na tom steaku udělej tu křupavou kůrčičku, to mi řekněte.“

„Na to se zeptej Krákory.“

„Brnkni mu.“

„A máš na něj číslo?“

„608 552 186. Nebo je na začátku sedmička a na konci dvojka.“

Z tohoto náčrtu se může následně rozvětvit řada dialogů. Jejich témata jsou bezbřehá, v úvahu připadá i turnaj v šipkách v sokolovně v Černošicích. Podstatné je, že ve všech tak či onak figuruje Krákora. V číšníkovi roste zvědavost. Zeptat se přímo by bylo neprofesionální, náhoda ale přeje připraveným. Jeden z mužů se po odchodu ostatních zdrží a objedná si ještě závěrečný drink. Číšník využije situace. Následuje poněkud teatrální monolog:

„Vaši zvědavost vám závidím, mě už nepřekvapí nic. My čtyři se známe až hanebně dlouho a za tu dobu jsme si navzájem napáchali poměrně dost prasáren, ale to by bylo na dlouhý vyprávění, a do toho je vám ostatně prd, vás přece zajímá Krákora. Léta jsme se neviděli, až loni na pohřbu naší spolužačky. Jak jsme se tak s věn-

cema a kyticema ploužili ve smutečném špalíru hřbitovem, všiml jsem si náhrobku – v porcelánovém oválku, v jakém bývá na starých hrobech kabinetka nebožtíka, byla černobílá fotka statného býka. A proto chodíme sem k vám do steakhousu. O starých křivdách ovšem nesmí padnout slovo. Debužírujeme, a abychom měli téma k hovoru, vymýšlíme si historcky o Krákorovi.“

JONATHAN KRÁKORA
1835–1906
Mistr řezník z Brázdimi
S gustem zabíjel i žil

IV

Dům v Ketchumu si koupil před dvěma lety z peněz za Nobelovu cenu. Při jeho výběru hrála zásadní roli veliká okna obrácená na jih. Chtěl, aby se sluneční paprsky dostaly i do nezapadlejších koutů jeho pracovny. Světlo pro něj bez přehánění znamenalo všechno. Ze světla všechno pochází a tunelem zalitým světlem z tohoto světa odcházíme kamsi k neznámému bohu. Ostatně proto si zamiloval Kubu a ze stejného důvodu se vracel do Španělska. Kvůli světlu a slunci.

Chatrná hradba proti samotě

Za normálních okolností Robert ulovené ryby pouštěl nazpátek do řeky. Štika, která dorostla mírové velikosti, má nejlepší léta teprve před sebou. Metrová veteránka je zase impozantní bytost, a ta se prostě pustit musí. Není nic smutnějšího než zaprášené vypreparované hlavy trofejních ryb pověšené na zdi. Málokdo tohle pochopí, a proto raději tvrdil, že nic nechytil. Dnešní štika byla ale pověstná výjimka z pravidla. Zabrala pod úplavem u mlýnského náhonu. Splávek šel razantně dolů, ovšem než stačil Robert zaseknout, zase vyplaval na hladinu. Přitáhl ho ke břehu, aby nastraženou ouklej vyměnil za čerstvou. Nadzdvihl špičku prutu, ouklej už se houpala na vlasci ve vzduchu nad vodou, když po ní chňapla zubatá tlama. Salto mortale. Štika sebevraždnice. Nezasloužila si nic jiného než skončit v troubě.

Jakmile Robert nakapal do pekáčku olivový olej, začal litovat, že štika nepustil.

„Prokristapána, to bude mastný!“ vyhrkla Olga. „Já to teda rozhodně jíst nebudu. Nepotřebuju, aby mi bylo až do večera špatně.“

„Z olivovýho oleje?“ opáčil Robert nevěřicně.

„No jistě!“

„Blázníš?“

„Vím, jak ty tvoje experimenty pokaždý dopadnou. Měl jsi koupit v Albertu tresku, jestli jsi chtěl mermomocí rybu, a ne tohle. Co je to za potvoru?“

„Štika.“

„Není zkažená?“

„Chytil jsem ji ráno.“

„Ty přece nikdy nic nechytneš. Nekecej, odkud ji máš?“

„Od Nezabudickýho mlýna.“

Šuškanou se mu doneslo, co se probíralo na poradě. Přeradí ho do propagace, což mimo jiné znamená, že po dvaceti letech v kanceláři zašité na konci chodby se bude stěhovat, aby ho měl šéf na očích. Kdyby tohle hrozilo Olze, samozřejmě by s ní soucítit a zajímal by se. Ona se ovšem neptá, dovede jen vyslýchat. Ve skutečnosti je jediným objektem jejího zájmu ona a zase ona a jiné informace si do hlavy odmítá vpustit. Sotva přišel, zahrnula ho horečnatým líčením, že jí propadla legitka do knihovny a soused v bytě pod ní kouří na balkoně a jak měla prádlo vyuzené, a to není poprvé, a především si přivedl z hospody nějaké kumpány a hulákali do půlnoci a popelnice jsou věčně plný a před barákem pořád někdo parkuje, takže nemůže s autem zacouvat do garáže.

„Posloucháš mě?“

„Jo,“ řekl otráveně Robert.

„Jestli to mám jíst, tak ten olej vylej do dřezu. V lednici je zbytek pórku, podusí se to na něm.“

„Dusit štiku?“

„Já nevím, že musíš pořád něco vymejšlet. Kdybys koupil tresku, jak jsem ti říkala, už jsme mohli dávno obědvat a ne se dohadovat u sporáku.“

„Štika je dravec.“

„No a co?“

„Podívej se schválně někdy v Albertu, kolik stojí mražená kostka slisovaný tresky a za kolik prodávají štiku, pokud ji vůbec budou mít. Dravci maj pružný šťavnatý maso. Dušením ho zmrvíš.“

„Já to plný oleje jíst nebudu!“

„A pak kdo koho neposlouchá.“

„Co kdyby sis vzal tu svoji štiku a šel?“

Míval rád Olžiny zkratkovité, nevypočitatelné reakce. Byla v nich bouřlivost. Energie, jako ve štice, když vyrazí střemhlav do proudu a nedá rybářovi sebemenší šanci. Pro normální život to ovšem není. Postupem času se vztah Roberta a Olgy zredukoval na nedělní

oběd. Vidět se jednou za týden bylo pro oba až až. Denně mezi nimi sice proudila smršť esemesek a e-mailů jako dřív, ale pro Roberta představovala pouze chatrnou hradbu proti samotě. Co znamenala pro Olgu, nad tím už Robert nepřemýšlel. Už ne.

S odporem nabral v břečce mezi kousky rozvařeného pórku na vidličku cosi blátivého.

„Úplně bez chuti,“ řekla Olga. „A samá kost.“

Potom už ani jeden z nich neřekl ani slovo a mlčky preparovali příborem své porce. Ostré štičí kůstky ve tvaru písmen I a Y hrozily s každým soustem zapíchnout se při neopatrném polknutí do krku.

Vyndané kosti na okraji talíře pokračovaly v jejich dialogu:

```

I I I I Y I I
Y I Y
I Y II
I Y Y I
Y II I Y Y I YI
I Y Y II I I
Y I Y Y I
Y Y I I I YI I Y

```

A pak prý, že ryby nemluví.

V

V Madridu si oblíbil restauraci v nenápadné uličce za galerií Prado, stranou od turistického běsnění. Z prodřeného čalounění na sedačkách a celkové omšelosti okamžitě zkušeným okem usoudil, že tenhle podnik bude mít letitou tradici. A nemýlil se. Tortillu nejedl lepší než od zdejšího kuchaře. Tapas, chorizo, olivy, mandlový turon a k tomu nezbytné víno. Spousta vína! Co korkových zátek nabodla na svůj hrot číšníkova vývrčka a vyrvala je z hrdla lahve. Korida byla v posledních letech už pouze záminka, aby před svým nakladatelem obhájil nekřesťansky drahé cestování do Evropy.

Sele

Sotva se usadil do křesílka k odpolednímu kafi, ozval se ze zahrady od sousedů hlasitý hovor.

„Na rožeň se berou selata kolem třiceti kilo. Kterýho mantáka napadlo koupit takovýho bagouna? Má minimálně půl metráku.“

„Uber.“

„Ani gram.“

„Ruda má recht. Byl jsem pro něj s Karlem na statku, tak vím, když ho vážili.“

„No, těžkej je jak prase.“

„Zaber!“

„Pusť mě k tomu, musíš to protáhnout zepředu skrz tlamu.“

„Béda počítá se čtyřiceti hostama. Padesátikilový prase je akorát.“

„Jsi hluchej? Říkám ti, vraž mu to do tlamy.“

„A co teď?“

„Prostrč to.“

„Tolik ne! Vzadu na rožni musíš mít vůli.“

„Nechceš mě už přestat komandovat?“

„Kam bys dal motor? Teda jestli to nechceš otáčet rúčo.“

„Neviděli jste někde vázací drát?“

„Ne.“

„Určitě jsem ho přivez.“

„Támhle je na žebříku.“

„Co není v hlavě –“

„Stačí dostat rožeň do vidlic, já už si ho tam sešteluju.“

„Jdeme na tři.“

„Můžeme?“

„Tři!“

„Kurva, Dalibore, ty jsi piča.“

„A ty debil, nejsem vzpěrač.“

„Franto, teď se vybodni na dříví a pojď nám Helfnout.“

Ještěže se Igor ráno podíval do diáře. Velkými tiskacími písmeny v něm měl zapsáno BÉDA. Místo na Matějskou odvezl děti k tchyni. Ani moc neprotestovala, že je bude mít přes víkend na hlídání.

Béda vyhrožoval, že tentokrát budou jeho narozeniny divoký. Radost až do rána. Igor ale neměl na nějakou zběsilou jízdu náladu. Nejradši by si napustil vanu a palcem si připouštěl horkou vodu, dokud by neměl kůži úplně krabatou, jako šarpej.

„Markéti, mně se vůbec nikam nechce.“

„Jít tam musíme, je to tvůj nejlepší kámoš.“

„Nemám pro něj ani dárek.“

„Dej mu svoji knížku.“

„To je blbý.“

„Není.“

„Už ji má.“

„Chceš mi snad říct, že pro moji mámu knížku nemáš, a –“

„Sama víš, jak je to s autorskejma výtiskama bídný.“

„Bla, bla, bla, řečičky kecičky. Ale víš, co bys mu moh dát? Tu tequillu, co jsem dostala ke čtyřicetinám. Beztak ji pít nebudeme a jenom mi překáží. Pokaždý když беру strouhanku, trnu, že do ní drcnu a spadne na zem a rozbije se.“

Igor šel do kuchyně a otevřel vestavěnou skříň, která sloužila jako spižírna. Čistě pro zajímavost se podíval tequille na etiketu.

1986.

Ta už má za sebou pěknou řádku narozenin.

Když si kupoval u řidiče jízdenku, zaregistroval, že vzadu v autobusu sedí Dana. Jmenuje se Dana? Najednou si Patrik nebyl jistý. Raději proto zůstal stát vepředu, aby nemusel projít kolem ní. Třeba to Dana není, a to by bylo trapný, říct jiný jméno. Na druhou stranu by

ranilo jeho ješitnost, kdyby ji pozdravil a ona nevěděla, o koho jde. Kde se jenom spolu viděli? Na Daliborově svatbě? Možná. Muselo to být někde – no jasně, v té chatce s krátkou postelí. Měl potom od pelesti rozedřené nártý do krve. Nebo to nebyla Dana?

Příměstský autobus 306 projel Hostivicí a zastavil na konečné. Dál už nebylo nic, pouze rozvalená hřbitovní zeď a kříže na náhrobcích a za nimi pole. Naproti přes silnici stála benzinka Shell coby pomyslná brána do satelitního městečka.

Z autobusu vystoupil s Patrikem i nesourodý hlouček lidí. Očividně byli ve zdejších končinách poprvé. Společně, a přitom každý zvlášť se vydali hledat Lomenou 7. Ulice ještě nebyly označené cedulemi, ale našli to snadno podle kouře a vůně pečícího se masa, linoucí se nad uniformními domky.

„Kde je oslavenec?“

„No tak, Bédó, neflákej se a ke strojům!“

„Někdo whisky?“

„Já ne, já si dám fernetu.“

„Už to neprodlužujte.“

„Bédó, vítej mezi dospělý chlapy!“

„Prostě všechno nej a aspoň ještě jednou tolik!“

„Na zdraví!“

„Na Bédovo!“

„Franto, ty přece znáš Barina. Dneska nemoh přijít, ale poslal mi z Paříže čumkartu. To vám musím přečíst nahlas, to je bomba: Ať ti stojí jako Eiffelovka, přejou Barin a Žofka.“

„Ha! Ha!“

„Už nepřikládej, tím nic neuspíšíš. Říkal jsem vám, abysme začali ráno, ale to by nesměl mít pan chytrolín vlastní hlavu.“

„Myslíš jako já?“

„Karel.“

„Eiffelovka!“

„Abych to dořek, támhle pod jabloní je naraženej sud únětický dvanáctky. V garáži jsou dva další, takže se nežinýrujte a chlastejte.“

„To chce potlesk!“

„Na Bědu!“

Žádný plot mezi sousedy není dost vysoký. Spěšně dopil kafe, lógr vylil do trávy a hrnek ošplíchnul v rybníčku, kde na podzim nasa-dil japonské koi kapry. Hladina byla pokrytá šedavými šupinkami popítku.

„A co ty, jak žiješ?“ pronesla Lucie tu nejpříšernější možnou frázi, jakou si lze představit.

„Normálka,“ opáčil Patrik.

„Takže s Danou vám to klape.“

„S jakou Danou?“

„Hele, na mě dělat šibule nemusíš. Viděla jsem, že jste přijeli spolu, a čistě mezi námi, za to můžeš poděkovat mně. On totiž na tý Daliborově svatbě do Dany dělal taky Igor. Už spolu šli do chatky, tak jsem řekla Markétě, aby ho šla hledat, že se mu udělalo špatně.“

„Proboha proč?“

„Proč asi, když se chvíli předtím cucala s Bédou.“

„Markéta?“

„Jo.“

„Já ale s Danou nejsem. Od tý zatracený svatby jsem ji neviděl.“

„Víš, co mě na tobě mrzí?“

„Rudo, co bude s tím prasetem!“ vykřikl kdosi za jejich zády.

„Na to se zeptej Karla,“ odsekl Ruda.

„Jestli se honem nenažeru, budu na šrot.“

„Vyprdni se na žrádlo, dáme panáka.“

„Teďka jsem ho dopil.“

„To bys mě nasral.“

„Tak mi nalej absolutku.“

„Jedině jamesona.“

„Pičo!“

„Na Bědu!“

„Mrzí mě, že na každý akci nějakou ojedeš,“ řekla Lucie a přitiskla se k Patrikovi. „A já jako bych nebyla. Teď tu ale jsem.“

„Co blázníš?“

„Vůbec neblázním.“

„Tohle bych Bédovi přece nemoh udělat.“

„Ale já jo.“

Mezi prázdnými sudy pod jabloní pochrupoval Ruda. U garáže si kdosi rval prsty do krku a bolestivě zvracel. Dalibor šněroval po Hostivici v bláhové opilecké představě, že chůzí vystřízliví. Ostatní se přesunuli dovnitř do domu a bez ohledu na oslavence rozjeli svůj vlastní mejdan. Osamocený Běda seděl u vyhasínajícího ohniště. Rožeň se pod přílišnou vahou propnul a nebylo v silách motoru s ním otáčet, protože bylo prase vespuďu spálené na uhel a nahoře zůstalo maso syrové. Když Běda zaslechl odrhovačku *Don't Worry, Be Happy*, kterou kdosi v domě osolil do ticha noci, pookřál. Otevřel si láhev tequilly, co dostal od Igora s Markétou, a chtě nechtě musel sám sebe pochválit. Já to říkal, že moje narozky budou divoký!

VI

Hory, které městečko Ketchum obklopují, jsou odnepaměti proslulé hojností zvěře. Na podzim před Dnem díkůvzdání sem vyrážejí organizované lovecké výpravy na krocany. Prvně do Ketchumu přijel v roce 1940. Strávil tady nezapomenutelné léto se španělským fotografem Robertem Capou a hrdinou filmových westernů Garym Cooperem. Mezi popíjením bourbonu a spřádáním smělých plánů do budoucna, ze kterých nakonec sešlo, se jim podařilo skolit trofejního osmnácteráka viržinského jelence.

Otázka

Sáhl do kapsy. Byla prázdná. Žaludek se mu sevřel úlekem. Očekávané se neshodovalo se skutečností. Prsty měly zautomatizovaným pohybem nahmátnout krabičku cigaret, ale místo toho mu za nehty uvízlo jenom trochu vysypaného tabáku ze dna kapsy.

„Ruka mi tam každou chvíli sama zajede,“ řekl Egon a pokrčil rameny. „Teďka zase, to je hrozný. Přitom nekouřím už dvaosmdesát dní.“

„Nesmíš to počítat.“

„Já to nepočítám. Nepřestanu proklínat den, kdy jsem na Karlově mostě našel krabičku dunhillek. Startky bez filtru tenkrát stály čtyři koruny, ameriky dvacku. Co tady bylo: pallmallky, rozhmansky, camelky, to je všechno. Placatý červený dunhillky nebyly k sehnání vůbec nikde, ani v Tuzexu. Musely vypadnout nějakému turistovi. Na druhou stranu musím bejt spravedlivej. Cigárům jsem vděnej za strašně moc. Za kamarády určitě. Co myslíš Rašíd? Nejdůležitější vazby vznikly na gymplu o přestávkách na záchodě v oblacích kouře. Rašíd chodil o rok vejš do áčka. Ty vazby šly napříč ročníkama. Předloni jsme měli třídní sraz na Karláku v hospodě U Sedlerů a bylo to takový jako že na nic, marnej večer. Po hodině jsme nevěděli, co si máme říct, ale s Rašídem je to prostě pouto nadosmrti.“

„Akorát že se vůbec nevidáte.“

„Vídáme.“

„Jestli nekecáš, tak jste se s Rašídem viděli naposled v únoru na bowlingu.“

„No a? Tohle se ubírá jinejma cestama.“

„Aha.“

„Říkám mu, ať se na to hulení už taky vykašle. Rozkašlal se, jako že fór. Debil.“

„Najednou,“ řekla Simona s ironií v hlase.

„Není ti zima?“

„Není.“

„Jestli chceš, můžeme se přesunout dovnitř.“

„Nechci.“

„Připadlo mi lepší sedět venku, že uvidíme na kola.“

„Vždyť jo.“

„A hlavně abych si moh zapálit,“ řekl Egon. „To je prostě zatracenej zvyk.“

U vedlejšího stolu se batolilo děcko. Pokoušelo se zakousnout do červeného balonku. Na jeho pusku byl ale příliš velký. Následně kluzký oslintaný balonek vypadl děcku z rukou. Egon se pro něj sehnul a načechraným obloučkem ho hodil děcku nazpátek. Vtom se odkudsi přirítíl pes a balonek uchmátnul. Děcko se rozbřečelo. Jeho otec vstal a pokusil se psovi balonek vyrvat z tlamy. Pes zavřel.

„Přemejšlel jsi nad tím, co jsem ti říkala?“

„Schválně se někdy podívej na starou turistickou mapu. Hranice byla zakreslená doprostředka Lipna. Na břehu, co jsme teď, už mělo být údajně Rakousko, přitom na hranici je to ještě pěkná štreka. Čtyřicet let sem nevkočila noha normálního člověka. Tahle hospoda tady samozřejmě nebyla, pohraničníci tu měli posádkové velitelství. Samozřejmě že nejezdil ani přívoz. Jestli chceš, můžeme se s ním svézt. Nebo to můžeme objet kolem přehrady přes Novou Pec.“

„Mně je to jedno.“

„To neříkej.“

„Naprosto.“

„Do Nový Pece je to deset kiláků.“

„Říkám ti, že je mi to jedno.“

„Uvidíme teda podle počasí. Je to zatažený od Stožce až dozadu k Vimperku. Podle meteoradaru to má přijít sem,“ pravil Egon a cípem ubrusu si očistil ulepený displej smartphonu. „Meteoradar je spolehlivej. Co já se u přívozu nachytl štik! Přijdeme na reportáž, to jsem ještě dělal pro Novu. Natočit, jak se žije rozjuchanej

protoplazmám o prázdninách v kempech. Pruda naprostá. V baru Kochba jsem se dal do řeči s chlápkem, a jak se ukázalo, byl to místní převozník. Rozumíš, Bar Kochba. Už pouhej fakt, že někdo v takový díře, jako je Horní Planá, má ánung o povstání Makabejskejch, mě fascinoval. A ten převozník povídá: pojed' ráno se mnou a něco uvidíš. A taky že jo. Lodní šroub totiž rozseká na cucky drobný čudly. Oukleje, bělice, a do tý krvavý kaše najížděj k nepřičetnosti rozdrážděný štiky. Štika je jako žralok, úplně blbá. Jakmile ucejtí krev, pere do toho hlava nehlava. Nahodil jsem těsně za zád' přívozu a okamžitě mi na prutu visela devadesátka.“

„Chtěl ses najíst.“

„Dovedeš si to představit?“

„Ten nakládanej hermoš vypadal dobře.“

„Nemám hlad.“

„Měl by sis něco dát.“

„Tak si ho dej ty.“

„Říkal jsi, že máš.“

„Co jako?“

„Hlad.“

„Nemám.“

„Já jsem se tady zastavovat nechtěla.“

„Vždyť je tu fajn.“

„Kdybys do sebe neládoval ty piva. Pojed'me.“

„A kam chceš ted'ka jet?“

Zvedl se vítr a z odpadkového koše přivál mikrotenový sáček, který se zachytil za řídítka jednoho z kol opřených o živý plot z bususu. Vzápětí se ozvalo zahřmění.

„Tohohle Gianta mám, to jsme se ještě neznali a už jsem ho měl,“ načal Egon další ze svých nekonečných monologů. „Přemejšlím ale, že je pomalu na čase koupit si něco novýho. Určitě chci celopéro, mám na to věk nechat se rozmazlovat. Koukal jsem na internet, současný modely Giantu se mi ale moc nelíběj. Specialized se zase

dal na devětadvacítkovéj průměr kol. V terénu je to strašně nemotorný. Dvacet sedm a půl je podle mě ideál, a to Specialized nedělá. Scott je zbytečně drahej, když se pořádně podíváš na osazení, maj to přepálený. Přehazovačka Sram není o nic lepší než Shimano. Je to nafouklá marketingová bublina. Za Scott jezdí Nino Schurter, olympijskej vítěz. No a co?"

Na závěr dodal ještě nezbytné moudro, jak byl zvyklý ze svých reportáží: „Stejně je to všechno v nohách.“

Zvedl se od stolu –

„Snad si nejdeš objednat další pivo!“

„Miláčku, jdu na záchod.“

Cestou sundal z řídítek cyklocomputer. Procvakal ho až k celkovému počtu ujetých kilometrů. 2582. Kdo ze spolužáků, anebo vůbec z lidí v jeho věku, toho tolik najezdí? Rašíd je s tím svým kuřáckým astmatem rád, že dofuní do garáže pro auto.

Když se vrátil ze záchodu, stálo u buxusu jenom jedno kolo.

Jeho Giant.

Vrcholy okolních kopců křížovaly blesky. Obrovské dešťové kapky, které dopadly na hladinu, jako by se od ní zase odrazily a rozprskly se až ve vzduchu. Miniaturní vodní šrapnely. Jízdní řád byl zkrabacený nasáklou vodou, ale přívoz byl beztak kvůli bouřce mimo provoz. Stál uvázaný u mola naproti v Horní Plané. Převozník si v boudě udělal kafe a pustil si přenosnou televizi. Naposled tady bouřka zabila rybáře. Stalo se to před necelým měsícem. Na rozdíl od Orlíku, který má v koruně hráze čtyřicet metrů, je Lipno mělké. Největší hloubka je nad starým korytem řeky. V něm číhají na kořist candáti. Pokud se podaří na nepřehledné široširé přehradní hladině trefit koryto a spustit do něj nástražní rybku, nastane cosi, o čem člověk celý život sní. Candát za candátem, jeden krásnější než druhý, mu ohýbají prut do oblouku a naviják cvrliká, jenomže se přihnala bouřka a rybář už nestačil s pramicí včas odveslovat do bezpečí.

Simona se opírala se o železný sloupek s jízdním řádem. Byla promoklá skrz naskrz a po tvářích se jí koulely slzy, které splývaly s kapkami deště.

„Co blázníš?“

„Neblázním! Právě že teďka už konečně neblázním.“

„Pojedme nazpátek.“

„Ha, ha! Ty se bojíš bouřky.“

„Nebojím.“

„Srabe!“

„Do hospody neprší.“

„Já chci zmoknout!“

„Pojď, dáme si steak. Na prst tlustej flák s americkéjma bramborama a hříbkovou omáčkou. Koukal jsem na jídelák a měli ho tam.“

„Na to ti seru!“

„Tak se aspoň pusť toho sloupku.“

„Ať do mě bací!“

„Nebud' za každou cenu kráva.“

„A v tom to je.“

„V čem? Řekni mi, co je v čem!“

„Jestli ti musím říkat i tohle, tak si fakt už nemáme co říct.“

Tohle všechno si mohli ušetřit, kdyby byl býval Egon odpověděl na její otázku. Od pátku, kdy sem se Simonou přijeli na víkend, bez ustání žvanil, co mu slina přinesla na jazyk. Chrlil ze sebe vodopád banálních historek, aby se vyhnul odpovědi.

VII

Minulý čtvrtek střílil nahoře v kopcích čtyři bažantí kohouty. Na rozdíl od lovu na jelence, kdy má střelec zvěř na mušce a trpělivě čeká, až se k němu postaví bokem, aby ji mohl zasáhnout na komoru, při lovu bažantů situaci komplikuje spousta předem neodhadnutelných proměnných, jako je nenadálý poryv větru. Podle jeho síly je třeba předsadit a zamířit do volného prostoru, aby se dřív, než v krajině dozní třeskot výstřelu, oblak broků protnul s trajektorií letícího ptáka.

Šrouby

Staroch se s funěním navlékl do županu. Zpod kanape si bosým palcem přitáhl pantofle a odbelhal do kuchyně, kde vousáč s unavenými očima bez jiskry vyndával z tašky nákup.

„Tos nemoh stihnout, do Billy a ještě jít k volbám.“

„Prosím tě, ztlum si tu televizi. Strašlivě to řve. Když jsem šel po schodech, bylo to slyšet až ven. Chudáci sousedi.“

„Na něco jsem se tě ptal. Že tys tam nebyl?“

„Ale byl.“

„A koho jsi volil?“

„To se neříká.“

„Mně to ale snad řekneš.“

„Proč?“

„Jsi můj syn, zajímá mě, koho jsi volil.“

„Jakejpak syn, je mi padesát!“

„Pro mě budeš syn pořád, i kdyby ti bylo sto,“ řekl staroch a dychtivě se zahleděl, co z igelitky ještě přistane na stůl. „Koupil jsi mi tu roštěnou?“

„Jo.“

„Mám chuť si udělat španělský ptáčky.“

„Dělal sis ptáčky minulou sobotu.“

„Já ptáčky rád.“

„Na to není co říct. Proti gustu –“

„Takže jsi u voleb nebyl.“

„Už jsem ti říkal, že jo.“

„To tvoje jo bylo na roštěnku, nedělej ze mě blbýho. Chytristiky na mě nezkoušej,“ rozčlil se staroch. „Ty mi připomínáš toho mudranta včera v tramvaji. Neposlouchal bych ho, kdyby tak nehulákal.“

„Nemoh bys ztlumit tu televizi?“

„Nech mě domluvit. Ten měl ve všem jasno. Sládka zavřeli, aby ho uklidili z cesty a prezidentem byl zvolenej Havel. Zato Zeman, to je kanón. On bejt na jeho místě, vyhlásil by okamžitě referendum o vystoupení z Evropský unie. A korunu tomu svému blábolení nasadil, když prohlásil, že byl naposled u voleb před revolucí. Tím se jako že holedbal. Nedalo mi to a povídám: Vy to celej život děláte úplně naopak, za komunistů jste k volbám chodit neměl.“

Jakmile došlo na politiku, vytasil se staroch s historkou, jak u nich v osmaosmdesátém zazvonila sousedka s volební urnou v ruce: „Zapomněli jste volit.“

„Nezapomněli.“

Sousedka zkoprněla, urnu jako beranidlo strčila do dveří a drala se do předsíně. Manželka, která v životě nevypustila z úst sprosté slovo, se jí postavila do cesty: „Vypadni, ty krávo!“

„Není ono vlastně lepší, že ten tvůj chlápek z tramvaje zůstane doma?“

„Možná máš tentokrát pravdu,“ přisvědčil staroch.

„Byl jsi na kulečnicku?“

„Proč se ptáš?“

„Protože už se nechci bavit o politice.“

„A o čem jiným bys chtěl mluvit. Čechy válčuje slovenskej agent Bureš, a já mám mlet pantem o vaření?“

„Třeba.“

„Ty jsi ale vůl.“

„Koupil jsem ti hořčici na omáčku, ta v kredenci už byla vyschlá,“ řekl vousáč a z tašky vyndal roštěnku. „Budeš je balit nebo je uděláš rozlitaný?“

Staroch zbrunátněl. „Seru ti na ptáčky! Podle tebe je v pořádku, že budeme mít místo státu soukromou firmu?“

„S píchačkama na vrátnici předsednictva vlády.“

„Co to žvaníš?“

„Tohle není otázka voleb. Šrouby se utahujou už dobře dvacet let.“

Staroch vzal balíček s roštěnkou a naschvál ji bez pohnutí držel v ruce, aby vyvolal reakci a následně získal domnělou převahu.

„Proč to nedáš do lednice?“

„Čekám.“

„Na co?“

„Co z tebe vypadne.“

„Nemusíme chodit nikam daleko. Vem si naši Jitunu. Nic kloudnýho nedovede, líná je jako veš. Na základce byla samá štoura. Učňákem prolezla s odřenejma ušima. Já se jí nedivím, že tapetuje Facebook hláščkama, že ideální tejdén by měl mít tři svátky, dvě soboty a dvě neděle. Muset každou minutu zaverglovat nějakým bazmekem a dělat to pořád dokola celou šichtu, to není žádnej med. Co by ale chtěla?“

„No ty ses rozohnil.“

„Protože Jituna je úplně modelovej případ. K čemu je takovýhle ženský svoboda? Jituna ví, že až do penze zkejsne ve fabrice, takže by jí aspoň udělalo dobře, kdyby Někdo s velkým en tam nahoře zatočil s lidma, co se z jejího úhlu pohledu maj na rozdíl od ní jako prasata v žitě. Můžu ti říct, že jsem neskutečně šťastnej, že jsem zažil začátek devadesátejch let, kdy estébáci privatizovali a neměli na mocenský rozkroje čas.“

„Vidíš, a já si zrovna tuhle na kulečnicku dělal legraci, že jsme v praxi realizovali Einsteinovu teorii relativity a umíme se pohybovat napříč časem. V roce 2017 jsme mnohem blíž k roku 1988, než jsme byli v roce 1990.“

„A teď pozor!“ zahlaholil vousáč a z nákupní tašky vyndal kostku másla.

Se starochem na sebe mrkli a v koutku úst jim zacukal hořký úšklebek.¹

1 Drahé máslo se stalo jedním ze stěžejních politických témat před volbami do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky 2017. Ministerstvo financí vyzvalo Specializovaný finanční úřad, aby zkontroloval zvýšení ceny u tuzemských producentů másla i u hlavních obchodníků. Učinilo tak na základě požadavku premiéra Sobotky. Ceny másla jsou rekordně vysoké v celé Evropské unii. Potravináři mluví o vysokých maržích obchodníků, ti vinu svalují na vysoké nákupní ceny smetany. Češi začali kupovat margaríny z rostlinných tuků nahrazujících máslo. Spotřeba másla klesla za posledních 12 měsíců o 16 procent. Ukazují to data společnosti Nielsen.

VIII

Lovecké trofeje zůstaly uvězněné v Havaně. O tom, že Fincu Vigía včetně všech jeho osobních věcí schramstne novopečená revoluční vláda, rozhodl sám Fidel Castro. Při poslední návštěvě na Kubě se s ním sešel osobně. Výsledkem bylo několik fotografií, které obratný El Comandante použil k vlastním propagačním účelům. Kromě domu přišel také o jachtu. Už nikdy nevyrazí za rozbřesku na moře zklidněné noci. Neuloví žádného dalšího marlina. Na ambasádě mu konzul potvrdil neblahé tušení, že je to s konečnou platností uzavřená záležitost.

Vůně kávy

Vlastně ani nevěděl, proč nad tím začal uvažovat. Snad že došlo na slova jeho bratrance, který mu prorokoval: jak začneš dlabat prášky na tlak, už ti nevstane. Zahod' ten recept do koše a kašli na felčary. Po neskutečném úsilí, kdy mu praštělo ve spáncích, srdce bušilo a plíce funěly jako měchy od varhan, nakonec z beztvaré houbovitě hmoty ve své dlani vyloudil trochu řidounkého čehosi, co ukápllo na matraci. Mnohem víc znepokojující ovšem bylo, že se mu ženy, které v minulosti prošly jeho náručím, přestaly vynořovat z představ nahé a dychtivé. Kdykoliv ucítil vůni kávy, vybavila se mu rusovláska v bílém silonovém plášti, jaký nosily prodavačky v seriálu *Žena za pultem*. Od studentů se tehdy očekávala povinná aktivita. Brigáda. Školní výbor SSM ho nadelegoval do samoobsluhy. Kromě postávání mezi regály a číháním na potencionální zlodějky rohlíků bylo jeho úkolem ráno ještě před otevřením namlít kávu do zásoby na celý den. Upražená zrna sypal do obrovitého trychtýře. Ona palcem s oprýskaným červeným lakem na okousaném nehtu stiskávala zelený čudlík u kafemlýnku. Sáčky s umletou kávou skládala do krabice na konci nekonečné řady plechovek trenčanských párků s fazolí. Nad trenčanskými párky s fazolí byla stejně nekonečná řada lančmítů. Nad lančmíty kondenzovaná mléka a v nejhořejším regále desítky navlas stejných kremžských hořčic. Svým zmnožením měly vzbuzovat dojem blahobytu. Přesto když o mnoho let později uviděl v Museu of Modern Art reprodukcí Warholem zmnožené Campbellovy tomatové polévky, nemohl se vzpamatovat z úžasu. Dneska už ho něco hned tak neohromí, nebo si aspoň nevzpomínal, před čím mu naposledy poklesla brada. Už toho viděl tolik, že na ohromení by to musel být pořádný kalibr. Dělostřelecká ráže. Vzpomínek se děsil. Ještě si nehodlal listovat

albem zaprášených lásek. Na druhou stranu si nedovedl představit, jak by zvládl na svůj vráskami zbrázděný obličej nahodit úsměv a předstírat zájem. Začít odznova, od trapného natřásání pírek při seznámení po obřadné pozvání na koncert do Rudolfiny, aby ukázal, že není stárnoucí buran v manšestrácích a vytahaném svetru, ale že má v šatníku i smoking a holduje Bachovi. Musel by vstoupit do jejího života a vyslechnout si nespočet příběhů, jak si v dětství rozsekla nohu na bruslích a od té doby úplně nesnáší sport, jak se může utlouct po čokoládě, co má za trable s kolegyněmi v kanceláři, to všechno slyšel už mockrát od tolika žen a všechno to byly de facto jenom varianty téhož k uzoufání nudného života. Z kolotoče vztahů a následných rozchodů už byl unavený a vlastně neviděl důvod, proč by měl žít se ženou. Co je to za konformní představu, které se snažil neúspěšně přizpůsobit? Dopředu si byl vědom různic a hrozících konfliktů, a proto se do žádného ze vztahů neponořil úplně na doraz. Neudělal nic, co by bylo definitivní a nešlo vrátit. Jako by jeho dosavadní vztahy byly na zkoušku. Nechával si pootevřená zadní vrátka, což ty bestie svojí neomylnou intuicí záhy rozpoznaly. Jakmile se odmítl sebevražděně zadlužit a vzít si hypotéku na viladům kdesi mezi poli, na kterých kam oko dohlédlo čouhaly z rozbagrované hlíny sloupky elektrických rozvodů jako kříže na hřbitově, začala mu dotyčná oklikou vyčítat, že vasedává u počítače, mlaská při jídle, a vůbec že si s ním nemá co říct. Po té poslední mu kromě výčitek zbyl střelhitý kříženec neidentifikovatelné rasy s vlčákem. Přivezli si ho z útulku – i ona brala jejich vztah na zkoušku. Nejdřív psa a pak se uvidí. Na dítě nedošlo, se psem byl ale konečně šťastný. V opuštěném lomu na okraji sídliště se posadil na kámen. Pes zatím ve křoví vystrachal kus klacku. Vydržel mu ho házet pořád dokola, dokud nebyl pes úplně vyřízený a s vyplazeným jazykem mu nepoložil hlavu na koleno. Podrbal ho za uchem a pes k němu zvedl oči a v tom pohledu byla čiročirá láska. Jako tehdy v potravinách, když skákali na igelitových pytlích naplněných včerejším chlebem.

Bílý plášť kolem ní pohládal a nemusela vůbec nic říkat, a taky že neřekla ani slovo, jak byla ze skákání udýchaná. Všechno za ni řekly její modré oči. Naskákané bochníky promíchali v regálu s čerstvými. Ostřílené frontové bojovnice bochník pohmatem ozkoušely, jestli je dostatečně měkký. Byl, a dokonce ještě měkčí než ten čerstvý, ovšem když ho doma rozpůlily, vyvalily se na ně rozšmelcované drobký. Ze zpětného pohledu se mu zdálo, že s rusovláskou by si býval zadní vrátka nenechával, ta láska ale bohužel přišla příliš brzy. Neměl potuchy, jak s ní naložit. V šest hodin stáhl roletu a s vedoucím spočítali tržbu. Potom až do noci chodil nazdařbůh ulicemi, aby se samou láskou nepomátl. Chůze vyřeší každý problém, jen je potřeba jí důvěřovat. Jít pořád dál a neklást jí ultimáta. Nevytyčovat si dopředu cíl, nýbrž se podvolit rytmu kroků. Prošel Albertovem a vydal se podél Botiče. Na sluncem stále ještě rozpálený chodník zavanul od vody příjemný chlad. Svoje podvečerní pouti městem prokládal návštěvami hospod. Jedno pivo na stojáka a zase šel, dokud mu náhoda nepřihrála do cesty další hospodu.

Současně s ním do hospody vešel rozložitý cikán v popelářském overalu. Z nosu se mu vyvalil kouř, vajgl odhodil na podlahu a přišlápl ho špičkou bagančete: „Už je nahoře zase nějaký nemrcouch.“

Vzápětí se ozvalo pronikavé hvízdání policejních sirén. Nikdo nemusel nikomu nic říkat. Jako jeden muž se všichni zvedli od stolů a přenesli své židle ven před hospodu. Zaklonili hlavy. Na mostě vysoko nad nimi se v protisvětle rýsovala černá silueta.

„Jak s tím začne dělat štráchy, tak to nedá,“ konstatoval kdosi.

„Neviděli jste moje brejle?“

„Nemáš je v kapse?“

„Asi jsem si je nechal na stole. Drží se zábradlí oběma rukama?“

„Jo.“

„To bude srab.“

„Zapomněl jsem vám říct, jak to dopadlo s tím z neděle,“ povídá další. „Nejdřív jsem byl nasranej, že jsem to tady nedokoukal. Musel

jsem do špitálu za starou, ale co čert nechtěl, sanitka ho přivezla na Karlák. Ležel na chodbě na nosítkách a sténal. Doktoři se ani ne-namáhali ho dát na pokoj. Povídám primářovi, že se nestyděj, a on jenom pokrčil ramenama, že tady není co operovat, a než skončily návštěvy, přijeli si pro něj černý havrani. Povídali, že prej nespád až dolů, ale rozpoltil se o hřeben střechy.“

„To jsme viděli.“

„Tihle troubové si neuvědoměj, že je u mostu pod pilířema jiná termika a rozepnutý sako funguje jako rogalo. Řekni, skočil bys v saku?“

„Já mám z vejšek závratě.“

„Borka byla ta, co si stopla wartburga.“

„Která?“

„No ta.“

„Tady jich skočilo, kdo si to má pamatovat.“

„Do wartburgu jediná.“

„A jo, to byla mrda!“

„A v tom wartburgu jel můj šéf z Pragolaktosu. Na každou svini se někde vaří voda. Tohle prase mělo zabijačku u nás v Nuslích.“

Hostinský vyšel před hospodu s tácem piv: „Jak jsme na tom?“

„Furt nic.“

K siluetě za zábradlím se po krůčcích přibližoval policejní vyjednaváč. Uplynula hodina a chlapům civícím zespoda nahoru na most začínalo dřevěnět za krkem.

Popelář dopil pivo a před ústy si sroloval dlaně, jako by to byl amplion: „Skoč už!“

Mokrou skvrnu na matraci otřel kapesníkem. Po čele se mu řinul pot. Převalil se na záda, aby se po té námaze vydýchal. Není to pito-reskní? Co všechno člověku neprobleskne hlavou při honění ocasu.

IX

Vymanévrovat s marlinem z korálového útesu si žádá stejnou obratnost jako vyvést pstruha ze spleti potopených vrbových kořenů do podběráku. Na řekách se v mládí učil rybařit. Rozkomihat nad hlavou pomocí prutu ze štípaného bambusu těžkou šňůru a vzápětí s muší lehkostí posadit na hladinu vlastnoručně z kohoutího chmýří uvázanou březnovku. Hladina se rozvlní a z hlubiny vyrazí pstruh. Jeho tlamka sevře mouchu. Šňůra se napne. Prut se ohne do oblouku. V Ketchumu měl řeku hned za domem. Obyčejní pstruzi mu poskytovali stejné potěšení jako pět set liber vážící marlinové.

Klec

Do Třebaně je to vlakem pětadvacet minut, na to si nemusel brát dovolenou. Všední dny ovšem mají na rozdíl od sobot a nedělí úplně jinou atmosféru. U trafikanta si na nádraží ve stánku koupil noviny, aby měl na rybách něco pod zadek. Skládací stoličku už do batohu nepobral. Od nádraží se vydal podchodem pod tratí na lávku. Uvolněné omšelé fošny mu klapaly pod botami a každá vydávala malinko jiný tón. Než přešel na druhou stranu řeky, vyslechl si pozoruhodnou hudební skladbu, podobnou Cageově sonátě pro preparované piano.

O víkendu po lávce sviští jeden kolař za druhým, přestože je tu cedule jako hrom:

*CYKLISTO,
SESEDNI Z KOLA!
Přejíždění na kole a motocyklu
ničí povodněmi narušenou lávku.*

Povodeň s lávkou nepohnula ani o centimetr, ale když na ni vjede kolo, klapání fošen se změní v jednolitý rambajz. Než došel na svůj rybářský flek pod jezem, minula ho všehovšudy jedna tatrovka se štěrkem z lomu a v protisměru traktor. Žádné víkendové kolony autobusů s turisty, směřujícími na Karlštejn. Liduprázdná byla i řeka. Boj o nejlepší místo na břehu nastane až v pátek odpoledne. Chataři z kolonie pod skalou vypakují věci z kufrů autáků, a zatímco manželky zatápějí v kamnech a kuchtí večeři, začnou se trousit k vodě.

Ze všeho nejdřív se ale zastavil v masně. S nostalgií vzpomínal na ovar, plíčky na smetaně a zabijačkový guláš. Tady jako zázra-

kem přežila poslední masna ještě ze starých časů. Otřískané talíře a hliníkové příbory. U stolu s deskou z umakartu místní strejcové dlabali dršťkovou.

„Krucinál, mě třeští hlava.“

„Chceš brufen?“

„To bude z počasí.“

„Včera ve zprávách říkali, že má dneska pršet.“

Otevřenými dveřmi s porouchaným branem do jejich hovoru proniklo hlášení nádražního amplionu: Necourejte se po peronu a račte se připravit, protože za dvě minutky přijede vlak ze směru Beroun. Další zastávky znáte líp než já, zrovna tak nemá cenu, abych vám říkal, na kterou přijede kolej, když tady máme jenom jednu. Maruno, nejezdi, zůstaň! Konec hlášení.

„To je číslo, ten novej výpravčí. Která Maruna?“

„Vaše.“

„A pak mě nemá třeštit hlava.“

Nad Karlštejnem se černal obrovský mrak. Dojeda sekanou a z kapsy vyndal mobil. Meteoradar mu ukázal, že mrak Třebaň mine, stočí se na sever a sprchne z něj až někde nad Mořinou.

Vlasec se napružil a čihátko se vymrštilo nahoru. Vzápětí pokleslo a zase sebou prudce zaškubalo. On ale čekal na poctivý záběr, až se prut zachvěje ve vidličkách a vlasec se nezastavitelně rozjede. Při chytání na třpytku je ve špičce prutu cítit kolébání, jak třpytka prolouvá skrz říční proud, a potom najednou jako by narazila do zdi a z proudu se nad zpěněnou hladinu vymrštil štika. Dravci se ovšem brzo unaví a třeba candát se nechá vláčet až do podběráku jako utopená bota. Zato když vezme nástrahu kapr, nastane problém, jak jeho úprk zastavit, a v tom je kouzlo rybařiny. Naviják kvílí a rybář trne, aby ve vodě nebyla vázka a vlasec se o ni nepřerázl. Stačí ostrý kámen na dně. Do souboje s kaprem bylo ale ještě daleko. Dokonce i cejni přestali drbat a čihátko zmrtvělo.

Vzal mobil a vyfotil si řeku s nahozenými pruty a lávkou v pozadí. Než ji stihl odeslat na Facebook, přistál mu lajk k jeho statusu, že vyráží na Berounku. V minulosti udělal fatální chybu, že po založení svého profilu odsouhlasil všechny žádosti o přátelství, které se na něj sesypaly. Výsledkem je, že má 1285 přátel a sleduje osudy naprosto cizích lidí. A naprosto cizí lidé se vyjadřují k jeho životu. Pročítal si komentáře a tenhle ho rozpálil doběla:

Dá se tam zaparkovat?

Pamatoval dřevní doby, kdy byl internet měsíční krajinou. Měl sice e-mail, ale nebylo si s kým psát. Jakmile se objevil vyhledávač Alta-Vista, okouzila ho rozrůstající se košatost virtuálního světa. Kliknul myší a ocitl se v Musée d'Orsay před obrazem *Snídaně v trávě*. Mohl cokoliv, avšak postupem let zjistil, že se mu celé to bezbřehé nekonečno postupně smrsklo na několik málo webových adres. Dokola přecvakával mezi Seznamem, Aktuálně.cz, Facebookem a Wikipedií. Nerozuměl tomu. Nechápal, jak se ocitl v téhle kleci. Souvisí to snad se stárnutím? Ještě neměl papuče pod křeslem. Jediná šance, jak z téhle klece uniknout, bylo utéct od počítače. A když se mu to konečně podařilo, první, co udělá, je, že se podívá na Facebook.

Auto nech zaparkovaný doma a přijed' vlakem, odpověděl virtuálnímu příteli, co si říká KarEl-mareš.

Vzápětí se do něj pustil další z mnoha set jeho známých neznámých.

Kurt Husty: Póza rádoby mistra spisovatele.

Proč myslíš, jaká póza?

Kurt Husty: Auto je nutnost.

Auto je ďáblovo kopýtko.

Jarek Hrouda: To jsem zvědavej, co z tebe ještě vypadne.

Proč mu primitivní hovada tapetují zed'? Přesto odpověděl i jemu: Za dvaapadesát let jsem nepocítil potřebu použít auto. Do začátku minulého století auta neexistovala, a kupodivu lidstvo ty desetitisíce let nějak překlepalo i bez spalovacího motoru. Marco

Polo se bez auta dostal do Číny. Ani Shakespeare neměl auto a to, co napsal, ty nepřečteš do konce života.

Kurt Husty: A jak odvezeš dítě s horečkama do nemocnice?

Od toho je snad sanitka.

Kurt Husty: Na děti mi ty č****u nesahej!

Jestli máš auto na ježdění s dětma do špitálu, potom ti přeju, abys tam musel ob den, aspoň si pořádně zakroutíš volantem.

Měl co dělat, aby nemrsknul mobil do vody.

Podíval se, co dělají pruty.

Hovno.

Halabala je ve vzteku narval do batohu.

„Hovno!“ zakřičel.

Z nádražního amplionu se ozvalo: Služební hlášení. Jestli jedete do Berouna, tak si přichvátněte, v Řevnicích už stahují šraňky.

A tohohle chytrolína by si taky měl přednosta stanice co nejdřív srovnat do latě.

X

Čelní stěně knihovny v havanské Fince Vigía vévodila hlava buvola s mohutnými černými rohy, uloveného na safari v roce 1933. Utábořili se tehdy na břehu jezera Manyara a během dvou týdnů z velké africké pětky ulovili nosorožce a lva. Na řadě byl levhart. Jeho stopy je zavedly do oblasti kráteru Ngorongoro. Po dobrodružné noci uprostřed savany ho průvodce Philip Percival zahlédl dalekohledem u napajedla. Připlížili se k němu na dostřel. Vtom se proti nim vyřítíl buvol. Byla to záležitost okamžiku. Sebezáchovný reflex. Na míření nebyl čas. Třeskla rána. Hlavou projel blesk. Celé tělo se zatřáslo. Když se probрал, Afrika byla ta tam a nad jeho lůžkem se skláněl primář psychiatrického oddělení na klinice Mayo.

Dukla-Baník 1:1

„Zvednu se od stolu a ona: Kam jdeš? Uvařit si kafe. Nevím, jak ty, ale dát si kafe v deset večer, do rána neusnu. Kdybych jí řekl pravdu, že na mě přišla mlsná, musel bych si vyslechnout vodopád výčitek, že ona musí nákup domů natahat jako ten soumar, zatímco já koukám jenom co kde sežrat, přitom supermarket máme před barákem. Otevřu lednici a ona: To mlíko z lednice si neber! Do kafe máš mlíko v krabici na lince, vem si ho, nebo do zejťka zkysne. Vráťím se do pokoje a: Kde máš kafe? Podrbu se na hlavě jako komisař Columbo a předstírám zmatenýho sklerotika: Jaký kafe? A ona: Cos teda dělal v lednici? Vstane ze sedačky a jde do kuchyně: Kde je parmezán! Suše to zatluču: Parmezán? A to už ji chytá hysterák. Během vteřiny se mi přímo před očima promění v odpornou starou semetrikou. Nebo si otevřu knížku. Vytrhne mi ji z ruky, podívá se na obálku: Neříkej, že si budeš číst *Legendu aureu* jenom tak. Na tohle prostě nemáš odpověď. Pořád ji mám za zadkem. Chci se nasnídat a: Tímhle nožem chleba nekrájej, od čeho máme kráječ. Kde máš talířek? Je to tady po tobě pokaždý samej drobek, kdo to má luxovat.“

„To jsi povídal už minule.“

„To bylo dneska ráno! Cinkne mi mobil a ona: Kdo ti už zase píše? Já to nedovedu říct jako ona to – už zase. Čirej jed. Říkám ti, musel bys ji slyšet. Nechal jsem si od našeho ajťáka nastavit, že mi na mobil choděj maily, a ona začne vyvádět: Vrat' se teda do práce. Tady se nedá ani na tu televizi koukat v klidu.“

„Ani na fotbal.“

„Cože?“

„Viděls tu Holendovu zasekávačku?“

„Přitom je jí naprosto šumák, na co se koukáme, v hlavě jí jede její vlastní film. Přecvaknu na ČT24, zrovna je tam K. H. Frank. Kra-

tinkej černobílej šot, jak mu kat dává na krk oprátku, a ona se mě zeptá, jestli by už neměla vyhodit lodičky, který si předloni koupila v Paříži. Rozsvítí a donutí mě, abych s ní šel k botníku prohrabovat se jejíma křápama.“

„Proč staví na křídlo Tetoura, na co kupovali Doumbiu, aby seděl na lavičce? Hračička. Šudlá to na pětníku, místo aby nacentroval balon do vápna.“

„Potom ho kat obejmul kolem pasu a vyzvednul ho na trám s hákem. S něčím podobným jsem se nesetkal. Nebyla to klasická šibenice s provazem a propadlem. Někdy si to schválně pust, je to na youtrubce.“

„Dvacet let jsi s ní, a co tě znám, vyprávíš mi to samý. Uf! Netrefit ze dvou metrů bránu, to je teda kumšt.“

„Nepřipadne ti, že lež je něco odporně beztvaryho, jako hovno?“

„Nevím.“

„Ode mne už pravdu neuslyší. Lžu jí naprosto chladnokrevně, třeba s tím parmezánem. Když se nad tím zamyslíš, je to hrozně ponižující.“

„Kdo šel minule o půli pro piva?“

„Já.“

„Jasně, jak jsi vrazil do toho dědka.“

„To byl, vole, Láďa Vízek!“

„Dělám si prdel.“

„Já ale mluvím vážně.“

„Vystřel!“

„Brousí mi dokonce i v počítači.“

„Ježišmarja, jo je lemro.“

„Koupil jsem si teda exterák. Strčím ho do šuplete a jdu si dát na balkon cigáro. A co myslíš?“

„Místo v počítači ti bude brousit v exteráku.“

„Jasně že ho okamžitě vyčenicjala.“

„To sis teda moc nepomoh.“

„Už ho nedám z ruky.“

„Viděls to? Diop to měl na dlouhou nohu, bejvalo by to šlo do autu. A on ho stáhne za dres! Bezpalec, to je vemeno z kvočny. Za tuhle minelu přeju Baníku, aby vyrovnal. Baroš penalty umí.“

„Když jsem se oblíkal, povídá: Jdeš na Duklu? Ona moc dobře ví, jak člověka ještě na poslední chvíli nasrat. Chytly ve mně saze, ale přemoh jsem se a s úsměvem jsem jí řek, že jedu pomoct bráchovi vyvložkovat krb. Z ní by hráblo každýmu, jediná moje záchrana je, že s tebou vypadnu aspoň jednou za tejden na fotbal.“

„Tak na něj čum!“

XI

Spisovatel zachází s čímsi, co je nevyslovitelné a přitom nevýslovně silné. Jeho úkolem je to vyslovit, a pokud to nevysloví, ať se nenazývá spisovatelem. Média z něj vytvořila prototyp nezdolného chlapáka. On sám svoji vlastní legendu mocně přižívoval, a snad proto se cítil být neporazitelný, nicméně tohle bylo mnohem víc. Být tvůrcem se rovná zázraku. Takové privilegium má jenom umělec – a bůh.

Kozel

Bezmračnou oblohou se prohnal vítr a z rozkvetlé jabloně přivál otevřeným oknem zlatavý oblak pylu.

„Ať jdou s tím jarem do hajzlu,“ řekl hostinský. Co noha nohu mine se odploužil do kuchyně pro utěrku. Otřel stůl pokrytý pylem a vzápětí utěrku důkladně vytřepal, což mělo za následek, že se pyl pouze přemístil a pokryl navrstvené neumyté nádoby ze včerejšího večera, čpící octem a cibulí po utopencích. Obloustlý maník, jemuž se sádelnaté břicho dralo ven z kostkované košile, tady byl očividně štamgastem, soudě podle toho, jak se ležérně opíral o pípu. Chystal se cosi říct, slovo ale spolkl a honem nadzvedl svůj půllitr, aby ho utěrka nesmetla. V téhle hospodě byli všichni štamgasty, ať chtěli nebo ne. Jejich předkové ji postavili ještě v dobách, kdy se na obecní hospodu sousedé skládali. Svědčil o tom letopočet nad vchodem MDCCCXCII. Za lokálem byl prostorný sál s klimprem. V minulosti se tu konávaly bujaré tancovačky, teď v sále ležely ige-litové pytle plné plyšových potvor, s nimiž hostinský kšeftoval na poutích a před představeními cirkusu Berousek. Sama hospoda by ho neuživila, ani pokud by si každý štamgast dal utopenců dvacet a piv padesát, protože musel platit alimenty na čtyři děti. Kdyby se alespoň vyvedly, ale byli to lumeni – po něm. To mu bralo náladu a bylo příčinou jeho neustálého mrzoutství.

Břicháčovi to přece jenom nedalo: „Jak do hajzlu s jarem?“

„No do hajzlu!“

„A kdo má jít s jarem do hajzlu, bůh?“

„Třeba.“

„Nebo snad komunisti?“ Břicháč krátce zanotoval: „Rozsvítíme slunce štěstí, pro každého bude hřát, poručíme větru, dešti, kdy má pršet a kdy vát.“

„S komoušema si vyser voko, stačí, že je u nich Karel.“

„Včera jsi ale Karla vytočil úplně zbytečně.“

„Já?“

„Moc nescházelo a kleplo ho to. Copak jsi neviděl, jak byl brunátnej?“

„Nemá chlastat rum.“

„Neblbni.“

„Vždyť to nemělo hlavu ani patu.“

„Zkus někdy nejdřív poslouchat, a ne hned útočit.“

„Denně si tu od vás musím vyslechnout takovejch pindů, že mám makovici jako štoudev.“

„S tím nic nenaděláš. Mě taky nebavěj furt dokola ty samý kecy v kleci.“

„Co to Karel žvanil, něco o kozlovi.“

„Neměl jsi do něj vandrovat.“

„Aha!“ Hostinský odstrčil břicháče od pípy a před nosem mu šlehnul utěrkou. „A ten kozel jako mám bejt já? No tak jsem starej kozel.“

„To nikdo neřek.“

„Na rozdíl od Karla si na kozičky ještě občas šáhnu.“

„Marnost nad marnost,“ pokrčil břicháč rameny.

„Neřek bych, takový macatý čtyřky –“

„Změň téma.“

„Já s tím nezačal.“

„Co Felix, dáš ho na učňák?“

„Ne.“

„A co bude dělat?“

„Myslíš, až ho pustěj? Na to se zeptej jeho drahý matinky.“

„Odkud pustěj?“

„Z diagnostáku.“

„Cože, tos neříkal.“

„Nemusíte do všeho strkat rypák. To bych moh rovnou na tabuli před hospodu dát místo jídeláku: Mám syna kripla! Fetuje a krade.“

„Beztak na ni nemáš kromě utopenců co napsat.“

Další závan větru prolétl lokálem. Hostinský se vyklonil z okna a zavolal: „Čtyři!“

Kozel, kterého sem přivezli z cirkusu Berousek, aby se napásl na svěží rašící trávě, ještě včera ze zahrádky pod jabloní na povel čtyřikrát zamečel. Teď bylo ticho. Hostinský zavřel okno a tázavě se zahleděl na břicháče.

„Kde je ten kozel?“

„Nevím.“

„Kde je?“

„Říkám ti, že nevím. Jestli za tím nebudou ti samí gauneři, co na tebe poštvají jaro.“

XII

Hodiny a hodiny proseděl u psacího stroje, aniž by do válce zaroloval papír. Čas od času bříšky prstů pohladil klávesy. Rád se jich dotýkal. Při práci na novele Stařec a moře zkusil použít magnetofon a s jeho pomocí zachytit prchavé myšlenky. Sotva ho zapnul, proud myšlenek ustal a obnovil se, teprve když zase pokorně usedl k psacímu stroji. Samotného ho překvapilo, nakolik je literatura manuální záležitost. Slova musejí prostřednictvím prstů přejít do kláves. Stejně jako dřevorubci, u nějž si objednal dřevo do krbu, musela projít rukama smolná polena borovic.

A pak prý, že ryby nemluví

Mlčky preparovali příborem své porce a kosti odkládali na okraj talíře. Ostré štíčí ypsilonky a joty, které hrozily s každým soustem zapíchnout se při neopatrném polknutí do krku, namísto nich pokračovaly v dialogu.

```

I I I I Y I I
Y I Y
I Y II
I Y Y I
Y II I Y Y I YI
I Y Y II I I
Y I Y Y I
Y Y I I I YI I Y

```

„Úplně bez chuti,“ řekla Y. „A samá kost.“

Míval rád její zkratkovité, nevypočitatelné reakce. Byla v nich bouřlivost. Energie, jako ve štičce, když vyrazí střemhlav do proudu a nedá rybářovi sebemenší šanci. Pro normální život to ovšem není. Postupem času se vztah Y a I zredukoval na nedělní oběd. Vidět se jednou za týden bylo pro oba až až. Denně mezi nimi sice proudila smršť esemesek a e-mailů jako dřív, ale pro I představovala pouze chatrnou hradbu proti samotě. Co znamenala pro Y, nad tím už I nepřemýšlel. Už ne.

„Měl jsi radši koupit tresku, jestli jsi chtěl mermomocí rybu.“

„Podívej se schválně někdy v Albertu, kolik stojí mražená kostka slisovaný tresky a za kolik prodávají štičku, pokud ji vůbec budou mít.“
„Já nevím, že pořád musíš něco vymejšlet.“

Šuškanou se mu doneslo, co se probíralo na poradě. Přeradí ho do propagace, což mimo jiné znamená, že po dvaceti letech v kanceláři zašité na konci chodby se bude stěhovat, aby ho měl šéf na očích. Kdyby tohle hrozilo Y, samozřejmě by s ní soucítíl a zajímal by se. Ona se ovšem neptá, dovede jen vyslychat. Ve skutečnosti je jediným objektem jejího zájmu ona a zase ona a jiné informace si do hlavy odmítá vpustit. Sotva přišel, zahrnula ho horečnatým líčením, že jí propadla legitka do knihovny a soused v bytě pod ní kouří na balkoně a jak měla prádlo vyuzené, a to není poprvé, a především si přivedl z hospody nějaké kumpány a hulákali do půlnoci a popelnice jsou věčně plný a před barákem pořád někdo parkuje, takže nemůže s autem zacouvat do garáže.

„Ty přece nikdy nic nechytneš, odkud tu štika máš?“

„Od Nezabudického mlýna.“

„Nekecej.“

„Chytil jsem ji ráno.“

Je pravda, že za normálních okolností I ulovené ryby pouštěl nazpátek do řeky. Štika, která dorostla mírové velikosti, má nejlepší léta teprve před sebou. Metrová veteránka je zase impozantní bytost, a ta se prostě pustit musí. Není nic smutnějšího než zaprášené vypreparované hlavy trofejních ryb pověšené na zdi. Málokdo tohle pochopí, a proto raději tvrdil, že nic nechytíl. Dnešní štika byla ale pověstná výjimka z pravidla. Zabrala pod úplavem u mlýnského náhonu. Splávek šel razantně dolů, ovšem než stačil I zaseknout, zase vyplaval na hladinu. Přitáhl ho ke břehu, aby nastraženou ouklej vyměnil za čerstvou. Nadzdvihl špičku prutu, ouklej už se houpala na vlasci ve vzduchu nad vodou, když po ní chňapla zubatá tlama. Salto mortale. Štika sebevražednice. Nezasloužila si nic jiného než skončit v troubě. Ostatně jeho samotného kdysi Y ulovila obdobným způsobem. Měl tehdy dát na intuici. Na první pohled ho zarazila její pohrdlivě našpulená pusa. Teď pozoroval, jak tatáž pusa do sebe s odporem souká sousta štičího masa, a bylo mu jasné,

že příští, ani jinou neděli už nepřijde. Na okraji talíře přes sebe přeložil dvě kůstky

+

a udělal nad tím kříž.

XIII

Duše spisovatele se podobá duši šamana. Jako šamani dosahují při rituálních obřadech změněného vědomí ayahuascou nebo sibiřskými muchomůrkami, jeho médiem byl alkohol. Na moři a při výpravách do Afriky mu nescházel. Jakmile se ale rozhodl, že začne psát, nutně si potřeboval nalít pořádného decáka bourbonu. Bez alkoholu nenapsal ve svém životě ani řádku. Kolikrát si v žertu říkal, že u příštího románu bourbon uvede jako spoluautora. Médium ale přestalo fungovat. Otevřel si lahev, a jenom se nezřízeně opil.

Renatin seznam

Nezapomeň si zapakovat aspoň tři košile, náhradní ponožky a slipy. Určitě ty modrý kratasy, ty ti moc slušej. Sandály, bude vedro. Kartáček a pastu s sebou nevoz, to koupíš v Berlíně v drogerii, zrovna tak mýdlo a ručník budou mít v hotelu. Knížku na čtení do vlaku, brýle, holicí strojek, prášky na spaní, peněženku, doklady, mobil a nabíječku. Notebook, ten jedinej, jak tě znám, bys nezapomněl. Kufry jsou v komoře, vezmi si můj skořepinovej.

R.

Večer proseděl v baru. Chodil do něj s neúprosnou pravidelností den co den. Bar na opačném konci města má podstatnou výhodu, třebaže je to tramvaj tři čtvrtě hodiny z konečné na konečnou. Na rozdíl od Jericha nebo Hany Bany tu zaručeně nepotkáte nikoho známého. Do podniků na periferii zavítají výhradně místňáci. Nýmandi, žádné celebrity. Měl tady svůj štamgastský kout, kde ho nikdo neprudil zdvořilostníma kecama, aby řeč nestála, a kde mohl v klidu psát. Proč chodil právě sem, mělo ještě další důvod, ale to je čistě soukromá záležitost.

Domů se vrátil o půlnoci. Renata ležela na sedačce v obýváku. Pozdravil ji. Neodpověděla. Přitom neměla důvod, nevzpomínal si, že by se třeba pohádali. Dokonce si ten den ani nenapsali esemesku. Normálně se spolu nasnídali, hemenex, k tomu uvařil silný černý pu-erh, ten člověka po ránu nastartuje. Potom se šla Renata do koupelny osprchovat.

„Renato!“

Ticho.

Svlékl si baloňák, pověsil ho v předsíni na věšák a vešel do obýváku. Renata byla mrtvá.

Byla to sebevražda naprosto bez důvodu, nebo se mu ho aspoň nepodařilo najít. Blesk z čistého nebe. Nacpala do sebe platíčko patáků a zapila je cabernetem. Flaška se válela rozlitá na koberci. Dopis na rozloučenou Renata nenechala, napsala jenom ten seznam.

Zamířil rovnou k barpultu. Rorejs věděl, o co jde, a sám od sebe mu nalil panáka jamesona.

„Na pohřbu bylo hodně lidí?“

„Neměla pohřeb, nechal jsem ji spálit bez obřadu.“

„Proboha proč?“

„Nesnáším funusy. U muslimů, kde se musí nebožtík pohřbít do druhýho dne, to beru. Zoufalství vystoupá na vrchol a v okamžiku, kdy rakev spustíš do hlíny – pic! Zlom a začne hrát muzika. Na karu po pohřbu bylo vždycky veselo. Rituály maj svůj smysl, ale pohřeb po tejdnu od úmrtí, to je jenom zbytečný drásání, který tě vrací zase na začátek. Kšeft pro funebráky, nic jinýho.“

„Jak se na to tvářil Viktor?“

„Jemu jsou tyhle věci ukradený.“

Rorejs pokýval hlavou na souhlas. Barman musí souhlasit, je to součástí jeho řemesla. Pokud chce dostat dýško, neměl by s hosty polemizovat.

„Chápu,“ řekl Rorejs.

„Tak to ti závidím, já nechápu vůbec nic. Řekni mi, co se jí muselo přešaltovat v makovici, že provedla tohle?“

„Dovol, abych poznamenal, že co tě drahoušku znám, skuhráš mi tady na rameni, jaká je Renata náladová megera.“

„Brzdi.“

„Jo, megera.“

S tou nevypočitatelnou náladovostí měl Rorejs pravdu. Soužití s Renatou bylo jako v ruletě. Normální ženské když koupíte mimo Vánoce nebo narozeniny, prostě jenom tak z okamžitého popudu, parfém, stulí se vám vděčně do náruče. Přinejmenším vám dá pusu.

Renata ten parfém obrazně řečeno hodila jako kuličku do rulety. Padla třináctka a černá a místo pusy: Ty jsi dostal honorář? A za co? Netvrď mi, že to byly jenom dva tisíce. Víím, co stojí Rouge Hermès. Kde máš zbytek prašulí? Myslíš, že mě touhle ubohostí odbudeš. Podívej se na sebe někdy do zrcadla, máš ve vlasech pramen šedivejch. Až budeš mít celou hlavu šedivou, budeš hnusnej už úplně. Víš to?

„Sám se divím, že to nebyla sebevražda, že jsem ji dřív nezabil vlastníma rukama.“

„Dostal bys deset let natvrdo, ale zachoval by sis ksicht.“

Z Viktora vychovala neurotika non plus ultra. Jak se třiatřicetkrát nepodrbe na nose, nevyjde ven z bytu. Na druhou stranu, když zrovna v ruletě padla Renatě sedmička, zahrnula všechny kolem sebe bezbřehou radostí. Kdo se k tomu přichomýtnul, musel užasnout nad gejzírem jejích srandáren. Nikdy nikoho neslyšel takhle uhrančivě se smát. Byla Laurelem a Hardym jeho života. Pomilovánímhodná a tragická zároveň. Umělci to holt asi mají rozdané takhle. Aby mohli tvořit, musí mít propady a z nich se odrážet ke vzletům.

Svoje obrazy, mimochodem, Renata nenáviděla.

Chrrrrr! zachrastilo kafe v mlýnku presovače. Rorejs udělal cappuccino a odnesl ho vedle ke stolu. Pokaždé to zvoře, trafikant Drábek pije piccolo bez mlíka. Drábek ale neprotestoval. Bloudil myšlenkami čtvrtí kde, zrovna jako Rorejs.

„Vnímáš mě?“

„Jistě, drahoušku.“

„Představ si, že místo dopisu na rozloučenou mi sepsala věci, co si mám vzít s sebou na cestu,“ řekl a přečetl Rorejsovi ten seznam.

„Do Berlína! Německy už dneska nedovedu kváknout ani slovo, poslední německou větu jsem stvořil na gymplu. Soudruzi předpokládali, že Německá demokratická republika bude existovat i v příštím tisíciletí. Dokonce ve svém velikášském bludaření sestrojili vlak, co předstihne TGV i šinkansen. Ovšem jenom na papíře v učebnicích. Moje maturitní otázka byl Fernschnellzug. Od té doby

jsem třicet let neřekl der, die, das. Co já mám pohledávat v Berlíně, chápeš to?“

„Ne,“ odvětil Rorejs, „jistý ale je, že by ses teď měl honem zvednout a jít si na nádraží koupit na Fernschnellzug lístek.“

„Tohle jsem potřeboval slyšet.“

Lístek už měl v peněžence. EC Johannes Brahms, Praha – Berlín – Hamburg Altona.

Wilmsdorfer Strasse, to je neuvěřitelně pestrá směsice vůní, barev a babylonské zmatení jazyků zároveň. U stánku s kebabem na sebe pokřikují dva blahobytně vyhlížející turečtí kmotři. Do chole-ry! zakleje metař. Polák. Vyškrábne koštětem kus masa, který upadl italské turistce od úst. Bílá jogurtová omáčka jí stéká po růžové blůze. Kolem odpadkového koše prolétne mračno masařek.

Ani v tomhle se Renata nemýlila: je vedro. Berlínské ulice žhnou, a jemu po zádech přejel mráz, když si pod stolkem před rybárnou Rogacki vyzul Hans-Joachim sandály a dotkl se bosým palcem jeho lýtka. Na svalnatém předloktí se mu mezi chloupky zaleskly kapičky potu. Chtěl by jednu po druhé sesbírat. Chtěl by je pít. Byl žíznivý. A potom ulicí zavonělo to, na co tady čekali. Do udírny nasázeli úhoře. Hans-Joachim ho vzal za ruku. Usmáli se na sebe. Otevřeně a na veřejnosti.

XIV

Z čirého zoufalství si umíchal Bloody Mary. Tenhle koktejl byl rovněž součástí jeho legendy. Údajně měl coby válečný zpravodaj dorazit do Paříže několik dní před de Gaullovou armádou. Ubytoval se v hotelu Ritz, a zatímco čekal na osvobození a vojenskou přehlídku na Champs-Élysées, aby o tom napsal reportáž do Timesů, vysedával na baru. Němečtí vojáci hned v prvních dnech okupace vyrabovali veškeré zásoby archivních koňaků, nicméně barmanovi se podařilo na černém trhu obstarat trochu nedenaturovaného špiritusu. V lednici měl otevřenou konzervu rajské šťávy. Smíchal to dohromady, osolil, a protože to chutnalo naprosto příšerně, nasypal do sklenice na přeražení pachuti hrst pepře. Koktejl koktejlů byl na světě.

Moleskine

V krabici od martensek bylo vyskládaných dvaadvacet naprosto stejných černých diářů. Že si začal psát deník, za to může Moleskine. Reklamní leták, který před dvaadvaceti lety našel ve schránce, prezentoval Moleskine jako legendární diář všech diářů, do kterého si zapisoval poznámky sám Ernest Hemingway. Koupil si ho tenkrát ze zvědavosti, co to bude za zázrak. Žádný zázrak se ovšem nekonal. Byl to prachobyčejný linkovaný sešit v tvrdých deskách, přepásaný gumou od trenýrek. Nejzajímavější na něm byla jeho cena 365 Kč. Co den v roce, to koruna. Po celých dvaadvacet let zůstala stejná.

Krabice s diáři ležela na dně komody pod zimními svetry a bundami. Vyndával ji pouze prvního ledna, aby do ní mezi diáře stávající přidal další. Předtím si obřadně zapálil doutník. Jako Hemingway. Tlustý kubánský doutník Corona Grande. V jistém okamžiku svého života ovšem pochopil, že šanci stát se Hemingwayem své generace nenávratně propásl, a proto mu stejně dobře k jeho účelu posloužila obyčejná cigareta. Zakroužil dýmajícím oharkem nad krabicí, jako farář krouží kadidelnicí nad hrobem. Předešlý rok byl s definitivní platností pohřben.

Podzim je časem dravců. Z poklidně meandrující Blanice se s příchodem podzimu stává divoká řeka, což netušili. Jakmile začnou rybáři odpouštět rybníky kvůli výlovům, během několika málo dnů v ní prudce stoupne hladina a voda se vylije z koryta na okolní louky. Chvilí rozvažovali, že se obrátí a pojedou jinam, ale nakonec si vybrali dosud nezatopené místo na vyvýšeném břehu kousek nad jezem. Do řeky tu ústila široká strouha. Byla plná drobných rybek, které proklouzly z rybníku skrz výpust. V pravidelných intervalech se divoce rozprskávaly na všechny strany, což bylo dobré znamení.

Baborák nahodil kačenu s nastraženou ouklejí a ve strouze se to zavlnilo. Kačena zmizela pod hladinou. Záběr jako z učebnice. Štika. Při příštím nahození to zase netrvalo ani minutu a přišel záběr. Během dvou hodin nachytali třicet štik, a pravděpodobně by jich bylo ještě víc, kdyby jim nedošly nástražní rybičky a nemuseli se zdržovat čeřínkováním. Něco takového ani jeden nezažil. A potom zčista jasna jako když utne. Odbilo poledne, a konec. Až do večera máčeli udice ve strouze nadarmo, záběr už nepřišel.

Na tom všem se s Baborákem shodli. Kosa padla na kámen v okamžiku, kdy se pokusili tuhle historku datovat. Přejel prstem po černých hřbetech diářů a odhadem odpočítal 2001. A potom udělal to, co neměl.

Diář otevřel.

Jakmile otec řekne přemejšším, naskočí mi husí kůže. Pokaždé je za tím něco, kvůli čemu musím zrušit vlastní plány a podřídit se jeho momentálním rozmarům. A je to tady: Přemejšším, že v neděli zajedeme do Chotutic. Říkám, že od vlaku není přípoj. Jestli jím chce jet, že dorazím později autobusem. V sedm je zbytečně brzo. Loni jsme byli v Chotuticích na podzim ve stejnou dobu, od nádraží jsme šli po ránu pěšky mlhou a byla klandra, že nám zalézalo za nehty. Proč mám v neděli vstávat dřív než do práce? Co v Chotuticích? Kam spěchat? Zapálíme svíčku na hrobě a to je všechno. Otec mlčí a na moje argumenty neřekne ani slovo. Přepne televizi na fotbal. O přestávce se vřítí do mého pokoje.

„Stejně mi neříkáš pravdu,“ křičí a zdůrazňuje každé slovo, každé písmeno. P-r-a-v-d-u!

„Jakou pravdu?“

„Ne, neříkáš! Nevím, co v tom je, ale neříkáš!“

Třískne dveřmi a odchází. Jdu za ním. Nechápu, co má na mysli.

„Ty nechápeš?“

„Nechápu.“

„V tom bude něco jinýho než vstávání nebo zima. Minule jsme byli v Chotuticích v létě.“

„V létě mráz nezalzá za nehty.“

„V létě!“ řve.

Fotbalisté nastupují na pažit k druhému poločasu. Otec vezme ovladač a přecvakne na Novu. Projede všechny programy. To je známka, že se vyzuřil a upustil adrenalin. Jako vystříknutý onanista dopne poklopec: „No tak, ven s tím, proč se mnou nechceš jet vlakem?“

„Ve vlaku mám klaustrofobii,“ kecnu první nesmysl, co mi naskočí v hlavě. Otec procvaká ještě jednou dokola programy, aby bylo jasno, kdo je pánem situace. Nato se vrátí k fotbalu a uzavře naši diskusi: „Z tebe to pokaždý leze jako z chlupatý deky.“

Jeho otec byl tehdy na vrcholu sil. Kdo by si byl pomyslel, že se scvrkne na bezbrannou nahrbenou sušinku, jakou je dneska. Tenhle zápis mu po letech sebeobviňování, že není schopn se stárnoucím otcem soucítit, dal rozhřešení.

Ale za jakou cenu?

Vytiskl jsem si rozepsanou povídku. Papíry jsem nechal ležet na tiskárně. Čtu a koukám, strana tři chybí. Ležela u odpadkového koše.

„Prosím tě, proč –“ ani jsem to nestačil doříct.

„To je dobře, že se ptáš.“ Bradou naznačil směr ke koši: „Podej to sem.“

Sehnul jsem se a podal mu zmuchlanou papírovou kouli.

„Tady,“ řekl, když ji rozbalil a na stehně uhladil dlaní. „Karolína šla po louce. To je nesmysl! Louky jsou teď už pokosený a sušej se sena. Jestli máš na mysli, že skákala z kupky na kupku, tak to ani jako surrealistickéj obraz neobstojí.“

Na všechno musí mít názor.

Prostě mi sebere rukopis a naváží se do mne.

Proč?

Napsal jsem větu, že Karolína šla po louce.

„Z čeho usuzuješ, že byla louka pokosená?“

„Jestli nebyla, máš napsat, že se *brodila* vysokou travou. Jít a brodit se je setsakra rozdíl!“ zařve otec a je se mnou skončeno.

Přestože deník otevřel na záznamech ze srpna a na Blanici byli s Baborákem počátkem října, nemohl se od něj odtrhnout a popořádku pročítal záznam za záznamem. Jedna hrůza větší než druhá. Psaní deníku je zločin páchaný den co den s otrockou setrvačností na sobě samém.

Ráno mě probouzejí jeho defekační bubloty. Těžké oddychování a prdění. Zásadně se na záchodě nezavírá. Nedobrovolně to musím poslouchat a číchat jeho smrad. Jde do koupelny a odsud do kuchyně. Slyším šustění mikrotenového pytlíku. Vrčení kráječe. Štrachání v lednici. Teprve když si namaže chleba a uvaří čaj, vstávám. Dneska bylo umyvadlo v koupelně poseté červenými kapkami.

„To je krev?“

„Se poser!“ zařve otec. „Mám afty!“

„Objednám tě k zubaři,“ já na to.

„Jsi zlej!“ zařve ještě hlasitěji.

„Promiň,“ řeknu omluvně. „Já jenom nechápu, že to umyvadlo po sobě neopláchneš.“

Razantním gestem smete drobky chleba na koberec, sáhne po ovladači a přidá zvuk na maximum, co mu televize umožní.

Oněměle na otce zírám.

Prudce odvrátí hlavu: „Nech mě bejt!“

Stanice metra Zličín, cestou z nákupu v Metropoli.

„Připomeň mi doma, abych se na něco podíval.“

„Na co?“

„To je jedno, stačí, když mi to připomeneš.“

Na hodinách na nástupišti odbliklo 1:20.

„Maj teda intervaly. Než přijede metro a než do něj nastoupíme, bude to minimálně 2:15.“

Začal rázovat po zvolna se plnícím nástupišti.

3:20.

„A vytvořej umělej důvod, proč zdražit tramvajenky!“

Lidi se po něm ohlížejí. Z výrazů jejich tváří je znát, že se obávají, co bude následovat.

„Kolik tam je?“

„3:55.“

„Jenom se chci ujistit, abych náhodou někomu nekřivdil, když nemám brejle. Jestli jsem se nepřekouknul.“

Metro vjelo do stanice. Do napjaté atmosféry, kterou otec sám vyvolal, zařval závěrečnou tečku za svojí tirádu: „To je šarlatán!“

Vyprskl jsem smíchy a spolu se mnou úlevně i ostatní na nástupišti.

Otec zbrunátněl a rozdupal tašky s nákupem. Přistoupil ke mně, až jsem ucítil závan dechu z jeho huby, a ta odporná huba vyštěkla: „Já jen abys věděl, jak je rozdíl mezi šarlatánem a šlendriánem.“

Na Blanici museli být stoprocentně v roce 2001, to je teď ale vedlejší. Radši zaplatí Baborákovi v hospodě panáka, než se po letech znova nořit do toho, co se mu sebezáchovně podařilo vytěsnit z paměti.

Staroch zaslechl, jak se obouvá, a přes zavřené dveře svého pokoje zakrákal:

„Kam jdeš?“

V podpaží krabici od martensek, odpověděl: „S odpadkama.“

XV

Deprese zmizely, avšak série elektrošoků, kterou podstoupil na klinice Mayo, ho připravila o paměť. Jakou barvu má pryskyřník? To slovo ho napadlo právě teď. Slovo pro dnešní den. Pryskyřník. Pryskyřník. Pryskyřník. Pěkně zní, když se řekne nahlas. Včera se neúspěšně pokoušel vybavit si chuť ústřic. Natolik mu ale mozek fungoval, aby si byl vědom, že bez paměti nelze psát. Říká se žít, jenomže jeho život byla literatura. Jejím prostřednictvím hledal cestu k sobě samému a ta cesta se mu ztratila a on zůstal bezradně stát ve své pracovně před krbem, který se nechtěl rozhořet.

Do Sitie

Nejhezčí chvíle z celého dne byla mezi západem slunce a setměním, když konečně ustala nesnesitelná výheň. V katalogu cestovní kanceláře nabízející apartmány ve studiích Blue Sea byla celostránková fotografie prostorné terasy s výhledem na moře. Dole pod terasou se rozstříkovaly bělostné hřebeny vln o balvany, přes které vedla lávka na malou pláž. Jinak mělo Koutsouras daleko do slibované idylické krétské vesničky ležící stranou turistického ruchu. U kontejnerů před studií pobíhali zdivočelí psi přivábení těžkým nasládlým pachem odpadků. Kromě pekařství a supermarketu, kam si chodil pro vychlazené plechovky piva a ona pro ovoce, tu nebylo nic. Od vesnice až k úpatí nedalekých hor se táhly dlouhé řady skleníků pokrytých igelitem. Jakmile se všudypřítomnému větru podařilo vytvořit v igelitu trhlinu, během několika dnů ho rozerval a skleník oholil až na dřevěnou kostru. Cáry starých igelitů poletovaly vzduchem, dokud je nepohřbilo moře.

Kvůli větru nešlo zastínit terasu. Hned první den, když po příjezdu zapnuli klimatizaci, rozevřeli velký plátěný slunečník, patřící k zařízení apartmánu. Dřív než si vypakovali kufry, vítr ho vyvrátil ze stojanu. Pokácel ho na zem a zpřelámal na něm několik žeber. Teď bylo ovšem nádherně. Se západem slunce se ochladilo a zklidnilo se i moře. Z přístavu začaly pomalu jedna po druhé vyplouvat bárky poháněné dýchavičnými lodními motory. Seděli v křesílkách a pozorovali, jak rybáři roztahují sítě.

„Co to máš, dej sem,“ řekla ona.

Dřív než jí podal sáček s praženými slunečnicovými semínky, od-sypal si trochu do hrsti. Vložil si semínko mezi přední zuby. Jazykem z něj setřel sůl a potom ho jemným stiskem zubů rozlouskl. „Bylo to úplně jako hudba.“

„Jaká hudba?“ řekla a prudce odstrčila sáček. „Na tohle nemám trpělivost.“

„Minimalistická.“

„Cože? Já ti do hlavy nevidím, jestli si myslíš.“

„Promiň, v kavárně.“

„Kafe tam měli, mimochodem, pěkně hnusný.“

„Jak hráli tavlí a do ticha cvakaly kostky.“

„Jaký tavlí?“

„No tavlí.“

„Tavlí! Tavlí! Co to je tavlí!“

„Vrhcáby.“

„Jak to víš?“

„Nevím.“

„Tak co plácáš, měl bys už přestat pít.“

„Nevím, odkud to vím, ale je to tak.“

„Dneska už máš minimálně čtvrtý.“

„Druhý.“

„Co kecáš, jenom k obědu jsi měl dvě.“

„To se nepočítá,“ řekl a dopitou plechovku zmuchlal mezi prsty.

„A odkdy se to počítá?“

„Odted'ka.“

„Ha! Ha!“

„Prohloupila jsi, že sis nedala tu rybu.“

„Měla jsem chuť na kalamáry.“

„Kalamáry maj všude.“

„Když já jsem nevěděla, co to je za potvoru. Navíc je ryba samá kost.“

„Koukal jsem na internet a asi to byla parmice nachová.“

„To je jako když mi řekneš tavlí. Copak vím, co je parmice nachová!“

U Koutsourasu je Kréta nejužší, na severní pobřeží do Sitie je to necelých dvacet kilometrů. Než se po úzké silnici plné serpentin vyšplhal autobus nahoru do kopců, trvalo to skoro hodinu. Podél

silnice stály miniaturní kostelíky na muřích nožkách. Při jejich míjení se řidič pokaždé obřadně pokřižoval, stejně jako ostatní cestující. Svahy podél silnice byly porostlé olivovníky. Mezi nimi na kamenité půdě živořily ostrůvky žluté uschlé trávy a občas nějaký ten stvol bodláku.

Sitia se podobala ostatním řeckým městům. Prošli se uličkami v centru, zašli do přístavu, a už nebylo co nového objevovat a jí se chtělo čurat, takže museli do kavárny, ačkoliv už měli kávu ráno k snídani. Uvnitř bylo patnáct malých stolků pro dva. U nich seděli v omšelých křeslech staří muži. Houževnatí, do bronzova opálení, ale i z kmetů, co už se scvrkli na křehké vrásčité sušinky, čišela jakási těžko popsatelná důstojnost. Byla v každém jejich gestu, jak si zapalovali cigaretu nebo si otírali kapesníčkem opocená čela. Před nimi na stole ležela dřevěná deska s kostkou a hracími kameny. Občas někdo usrkl kafe a nalil si z karafy vodu, jinak bylo naprosté ticho. Co si měli říct, řekli si za minulých sto let, co tady vysedávají u tavli nebo v mládí na moři na rybářských lodích. Už nebylo třeba hovořit. A v tomhle posvátném tichu cvakaly vržené kostky, jako by to byla hudební skladba od Johna Cagea, jen ji nahrát na cédéčko nebo zapsat do not.

„Na co myslíš?“

„Furt na tu kavárnu v Sitii.“

„S tebou je nuda,“ řekla a odmlčela se, potom ale dostala nápad. „Víš co? Jsi spisovatel, tak se ukaž. My dva spolu teďka začneme psát povídku.“

„To je nesmysl, to takhle nejde.“

„Jsi spisovatel, nebo ne?“

„Jsem ubožák s dokrvava spáleným nosem, co si zapomněl na vejlet vzít klobouk.“

„Nemel.“

„Děsně to pálí.“

„Tak si běž do lednice ještě pro jedno pivo a začni. Co je Kréta?“

„Kréta, to je slunce. Je to žár. Vyprahlá nemilosrdná krajina, ve své nemilosrdnosti přesto tak proměnlivá. Strmé hory s vrcholy v mracích, ze kterých nespadne ani kapka deště. Náhorní plošiny porostlé olivovníky. Kamenité pláže. Vichr a vlny. Moře na Krétě nebylo stvořeno ke koupání a nicnedělání. Je to moře, ze kterého se těžko vydobývá obživa, a rybářské sítě jsou čím dál prázdnější.“

„Už dost, teď zase já. Od skleníků vyrazila dodávka. Na její korbě se k sobě tisknou mladík a dívka.“

„To takhle nemůžeš.“

„Proč bych nemohla?“

„Z mosta do prosta sem prskneš dodávku s milencema.“

„No a? Na brigádě, sklízeli ve sklenících rajčata a teďka si jedou užít prázdniny. Všim sis, jak u silnice byly ty kostelíky?“

„Tohle není žádná povídka.“

„Poprvé, co jsme tady, se hádáš,“ řekla a cucla si od něj z plechovky hlt piva. „Bála jsem se, že naopak tady budeš vyvádět a vyšilovat ještě víc. Slyšíš ho, jak mu v makovici ducaj sluchátka? Duc! duc! duc! To je s tebou v metru pokaždý. Jednou od takovýho napumpovaného borce dostaneš přes hubu, až bude pauza mezi písničkama a on uslyší, co o něm povídáš.“

„Právě proto aspoň teď přes léto jezdím do práce na kole. V pátek, než jsme odlétali, jsem to vzal po Janáčkově nábřeží. Je tam pruh pro cyklisty. Najednou mi auťák, co mě předjížděl, zezadu drcnul do kola. Schválně mi hodil vlnu. Čistě reflexivně jsem zařval čuráku –“

„Tohle já nechci poslouchat.“

„Počkej.“

„Neříkej mi to.“

„Byl to jeden z těch cadillaců bez střechy, co provozují po Praze Sightseeing Tours. Zahamtnul to a prej co jsem říkal. Koukám, že sahá pod vestu do vyboulené náprsní kapsy. Trotl. Vypatlanec. To poznáš už podle bezduchého agresivního výrazu v ksichtě, co je to zač. Omluvil jsem se mu, a dokonce jak chtěl, jsem řek, že čurák

jsem já. Upřímně mu ale přeju, aby přežil svoje potomky i vnoučata, pokud nějaký má. Beztak to budou stejný neřádi jako on a nebude jich žádná škoda. Já věřím na boží mlejny. Arabové maj přísloví: nehoň se za svým nepřítelem v touze se pomstít. Sedni si na břeh řeky a ona ti vyplaví jeho mrtvolu.“

„No fuj!“

„Jakýpak fuj? Tohle by žádněj Řek neudělal. Autobusák sice pouští volant, aby se pokřižoval –“

„To bylo hnusný, co jsi řek, přát někomu smrt.“

„A proč bych neměl?“

„Už delší čas pozoruju, že přestáváš bejt k lidem tolerantní.“

„Nechci bejt tolerantní.“

„Stane se z tebe morous.“

„Odpornej morous, jako Churchill. Podle tebe se měl tolerantně pousmát: Adolfe, zahubil jsi šest milionů Židů v koncentrákách, ale co, každej máme svoje mouchy. Přijed' za mnou do Londýna, zajdeme na fotbal, v neděli hraje Arsenal. Na toleranci a šlechetnost na nepravým místě zakukáme. Sedmdesát procent lidí má inteligenci houpacího koně. Kdyby byli aspoň hodní, ale nejsou a sebevědomí maj až na půdu.“

„Už zase začínáš?“

„Víš co, až se vrátíme, projdi se po Václaváku a koukej, komu z těch, co potkáš, bys svěřila dítě na hlídání.“

„Nech toho! Řekla jsem ti, že tohle nechci poslouchat.“

„A co chceš poslouchat? Nevychovanost sebestřednejch hňupů se stala všeobecně přijímanou normou. Prudit ostatní se bere, jako že je to v pořádku. A to zase nechci poslouchat já. Trupelnatý žvásty o ničem. Viděla jsi dneska v taverně, že by někdo z Řeků krákal do mobilu?“

„Nevrátíme se radši k tý povídce?“

„Ne, ale jestli chceš.“

„Chci.“

„Dodávka vystoupala do hor a střemhlav se řítí do Sitie. Řidič marně dupe na brzdy. Nefungují. V příští ostré serpentíně dodávka srazí kostelík u krajnice. Udělá několik kotrmelců a zdemolovaná spadne na dno strže. Z korby bezvládně trčí ruka se stříbrným náramkem. Dívka je mrtvá. Pitva ukáže, že byla v jiném stavu. Co to má znamenat? Vždyť přece před pár minutami přišla nabobovi do jeho sightseeingového cadillacu esemeska: *Je to tady kasne, vseckno je oK. Pusu a pozzdravuj mamku.*“

„Celý jsi to zkazil,“ řekla. Vstala a opřela se o zábradlí. Hřebeny vln se dole pod terasou rozstříkávaly o balvany, ale už neměly tu uhrančivou krásu, jako ve dne. Moře bylo potemnělé a šel z něj strach.

XVI

Zadíval se na plakát pověšený nad krbem. Antonio Ordóñez na něm předvádí odvážnou, bezmála sebevražednou veronicu. Jméno Ordóñez mu ale nic neříkalo. Pryskeřník. Přitom Ordóñezův otec Cayetano byl předobrazem Pedra Romera ve Fiestě. Manolete, Belmonte, Joselito, Dominguín, Paco Camino, Domingo Ortega. Matadoři, kteří mu připravili nespočetně vzrušujících chvil v aréně a byli inspirací pro jeho romány, se vytratil do nenávratna. Chabé cáry paměti si vybavily, že po veronice by měl zaútočivší býk podle všech zákonitostí koridy následovat muletou, otočit se a zamířit do středu arény. Býkovy rohy ale prorazily plakát –

Neporažený

Kritik časopisu *El Herald*o, usazený v první řadě, se trochu znuděně naklonil dopředu, aby si mohl psát poznámky na cementové zídce před svými koleny.

Hemingway se opíral o barreru. Na jeho znamení nakráčel Fuentes do středu arény. Za sebou táhl capotu. Literatura se v plném cvalu otočila kolem své osy a s hlavou skloněnou zaútočila. Fuentes se rozběhl a přelétl rudá břevna barrery, zrovna když do ní literatura narazila rohy. Narazila do ní plnou silou a slepě bušila svými rohy do dřeva.

Kritik z *El Herald*a si zapálil cigaretu, zápalku odhodil do arény a napsal si do notesu: „Úctyhodné rohy už samy o sobě by uspokojily platící diváky.“

Hemingway držel capotu těsně před sebou, v každé ruce jeden záhyb. „Hu! Hu!“ vzkřikl. Literatura se otočila a jako by se odrazila od hrazení, prudce vyrazila a zaútočila na capotu, zatímco Hemingway uskočil stranou, otočil se na patách a mávl capotou přímo před jejími rohy. Na konci obratu stál znovu k literatuře čelem. Po každém obratu obecenstvo zajásalo. Čtyřikrát se tak s literaturou otočil, zvedaje capotu, aby se doširoka rozvinula. Na konci pátého obratu si podržel capotu u boku, takže se roztočila jako sukénka baletky. Hemingway si ovinul literaturu kolem sebe jako pás, úkrokem se ho zbavil a nechal ji přijít před Zurita.

Druhořadý kritik z *El Herald*a potáhl z cigarety a očima sleduje literaturu psal: „Veterán Hemingway předvedl sérii přijatelných veronicas, kterou zakončil vpravdě belmontovským recorte, jež mu vyneslo potlesk stálých návštěvníků – a tím jsme se dostali do jezdecké tercie.“

Zurito na bílém koni zarazil literatuře hrot píky do vzdutého hrbolu svalů nad plecemi. Nalehl celou vahou na žerd' a levou rukou pobídl bělouše, až zahrabal kopyty, zatímco tlačil literaturu k zemi, aby rohy bezpečně prošly koni pod břichem. Na pomoc přispěchal Hernández a mávaje capotou navedl literaturu ke druhému pikadorovi, tak aby stála přímo proti koni s jezdcem. Picadorovo kopí jí ale sklouzlo po hřbetu, a když se kůň pod nárazem vzepjal, byl už pikador napůl ze sedla. Duchapřítomně zvedl pravou nohu, aby dostal koně mezi sebe a literaturu a sám spadl na levou stranu.

Hemingway nechal literaturu vrážet rohy do padlého koně; neměl naspěch, pikador byl v bezpečí. A pak, takovému pikadorovi udělá trochu strachu jenom dobře. Příště vydrží déle.

Kritik časopisu *El Heraldo* se zhluboka napil zteplalého šampaňského. Došel k názoru, že nestojí za to psát reportáž, a že dnešní koridu popíše až v redakci. Co je to ksakru zač? Prachobyčejný večerní program. I kdyby mu něco ušlo, vytáhne si to ráno z agenturních zpráv. Zastrčil notes do kapsy a pohlédl na Hemingwaye, který stál v aréně osamocený a právě mával kloboukem na pozdrav do lóže, kterou v potemnělé plaze nemohl vidět. Poklonil se do tmy, narovnal se a s muletou a s mečem v pravici vykročil do středu arény.

Musí přimět literaturu, aby sklonila hlavu, jenom tak může proniknout mezi její rohy. Pokaždé myslel pouze na příští okamžik, přesto ho sevřela jakási tíseň. Jak postupoval dopředu, viděl oči, vlhkou tlamu a široké zakroucené rohy. Zastavil se a roztáhl rudou látku mulety pomocí meče tak, že zapíchl hrot do látky, aby meč, který teď držel v levici, napínal flanel jako kosatku na plachetnici; přitom si všiml špiček rohů. Jeden byl roztržštěný nárazy o barreru. Druhý byl ostrý jako osten dikobraza. Je v defenzivě, pomyslel si. Šetří se. Jakmile ji rozhybu, začne krváčet z ran po banderillách a to ji donutí, aby sklonila hlavu. Vyzývavě zatřásl rozprostřenou muletou.

Už se řítí. Olé! Hemingway nadzvedl muletou, ta se dotkla rohů a sklouzla po širokém hřbetu. Na konci figury se literatura zprudka

obrátila a už zase stála proti Hemingwayovi. Těžkopádnost zmizela. Hemingway si všiml čerstvé krve, která stékala literatuře po noze. Vytáhl meč z mulety a uchopil ho pravou rukou. V levici teď držel splývající muletou. Při dalším útoku se otočil kolem své osy a hrot meče opsal zářící křivku ve světle obloukových lamp. Pase natural skončilo, ovšem literatura zaútočila znovu. Hemingway zvedl muletou a při pase de pecho literatura jenom o vlásek minula jeho hrud'. Hemingway nehnul brvou. Pouze zaklonil hlavu, aby se vyhnul chřestícím tyčkám banderill.

„Kdyby tohle udělal Belmonte, mohli by se zbláznit,“ řekl Rentanův člověk.

Zurito neříkal nic. Pozoroval Hemingwaye uprostřed arény.

„Odkud vyhrabal šéf tohohle chlápka?“ zeptal se Rentanův člověk.

„Z nemocnice,“ řekl Zurito.

„Tam se taky hezky brzo vrátí,“ řekl Rentanův člověk.

Zurito se do něj pustil.

„Zaklepej to!“ řekl a ukázal na barreru.

„Dělal jsem si jenom legraci,“ řekl Rentanův člověk.

„Zaklepej to na dřevo.“

Rentanův člověk zaklepal třikrát na barreru.

„A koukej se na faenu,“ řekl Zurito.

Uprostřed arény v záři světel klečel Hemingway před literaturou.

Jakmile zvedl muletou, literatura zaútočila. Hemingway se jí obratně vyhnul, a když literatura zaútočila podruhé, zakroužil muletou do půlkruhu, čímž dostal literaturu na kolena.

„Ale vždyť to je ohromný borec,“ řekl Rentanův člověk.

„Ba ne,“ řekl Zurito.

Z potemnělé plazy se ozval potlesk.

Zurito poslal do arény další dva mladíky z cuadrilly, aby byli k ruce Hernándezovi s Fuentesem, Hemingway je ale posunky poslal pryč. Začali opatrně ustupovat a přitom si všimli jeho sinalého obličeje zbroceného potem.

Když teď stál tváří v tvář literatuře, uvědomoval si naráz celou řadu věcí. Musí se postavit k levému rohu z profilu, vymrštit se, krátce a rovně, spustit muletu dolů, dostat se nad rohy a pak zarazit ostří meče do místečka v zátylku mezi výčnělky ramen, které je velké pouze jako pětipesetová mince. To všechno musí udělat a ještě se musí dostat odtamtud, z prostoru mezi rohy. Uvědomoval si, co všechno musí, ale jedinou myšlenkou byla slova: Corto y derecho.

Corto y derecho, pomyslel si, když svinoval muletu. Krátce a rovně. Vytáhl meč z mulety, stoupl si z profilu k levému roztržitému rohu, spustil muletu a jeho pravá ruka s mečem v rovině oka udělala sotva postřehnutelné znamení kříže. Vytáhl se na špičky a zamířil skloněnou čepelí meče na ono místo mezi ramenními klouby.

Corto y derecho.

Naráz, a najednou vyletěl do vzduchu. Opřel se o meč, ale vypadl mu z ruky. Dopadl na zem a literatura se na něj vrhla. Ležel a kopal jí po tlamě. Šla po něm, tloukla do něj hlavou a rohy vrážela do písku. V zádech ucítil vítr zvířený capotami, a pak byla literatura pryč. Vstal a zvedl muletu. Fuentes mu podal meč. Byl ohnutý, jak narazil na lopatku. Hemingway ho narovnal přes koleno a běžel za literaturou, která teď stála u barrery u zabitého koně.

„Dostaňte ji odtamtud,“ zvolal Hemingway. Literatura ucítila krev rozpáraného koně a začala trhat plachtovinovou příkrývku. Cár plachty jí visel z rohu a obecnstvo se chechtalo. Rozběhla se do arény a třepala hlavou, aby se jí zbavila. Hernández zachytil konec plachty a elegantně ji stáhl z rohu.

Hemingway znovu zamířil na literaturu čepelí meče. Zvedl se na špičky, bodl a zase následoval náraz. Něco ho vymrštilo nazpět a on dopadl tvrdě do písku. Tentokrát se nedalo kopat, literatura stála přímo nad ním. Rukama si zakrýval hlavu a literatura ho bušila do zad. Cítil, jak ho roh zasáhl do slabin. Zabořil obličej do písku. Vzápětí mu roh projel skrz rukáv a utrhł ho. Hemingwaye

to odhodilo stranou a literatura se pustila za capotami pomocníků z cuadrilly.

Hemingway vstal, z písku zdvihl muletou a meč. Palcem zkontroloval jeho hrot a vzápětí se rozběhl k barreře. Rentanův člověk mu přes pažení barrery podal nový.

„Utři si obličej,“ řekl.

Hemingway kráčet zpátky k literatuře a utíral si kapesníkem zakrvácenou tvář. Cuadrilla odstoupila a čekala s připravenými capotami. Hemingway se zastavil a potřásl muletou. Corto y derecho. Literatura se ale nepohnula. Mrskal muletou sem a tam. Zbytečně. Muletou proto svinul, vytasil meč a vyrazil. Cítil, jak se meč ohýbá, když ho zarážel dovnitř, a pak se meč vymrštil vysoko do vzduchu a spadl do obecenstva.

První podušky, vyhozené ze tmy, ho ještě nezasáhly. Dopadaly všude kolem, po celé aréně. Vtom ho jedna trefila do tváře, do zkrvavené tváře, obrácené k obecenstvu. Někdo zblízka hodil lahvi od šampaňského a trefil Hemingwaye do nohy.

Stál a díval se do tmy, odkud to všechno přicházelo. Pak něco zavisťelo vzduchem a dopadlo to vedle něj. Byl to jeho meč. Narovnal ho a zamával jím obecenstvu.

„Děkuji vám,“ řekl. „Děkuji!“

Ti hnusní parchanti! Ti všiváci, parchanti hnusní!

Hemingway máchl muletou literatuře před tlamou.

Nic.

Ty nepůjdeš? Dobře. Přikročil až těsně k ní a nacpal jí drsný okraj mulety do vlhké tlamy.

Jak uskakoval, klopýtl o jednu z podušek. Cítil, jak se mu do boku zabodává roh. Chytil se ho oběma rukama a pevně se držel, dokud ho literatura neshodila na zem.

Vstal a kašlal. Byl celý polámaný. Ti hnusní parchanti!

„Dejte mi meč,“ křičel. „Podejte mi ten hadr!“

Fuentes přinesl meč a muletou.

„Hele, běž na ošetřovnu,“ řekl. „Neblázni.“

„Jdi do háje,“ řekl Hemingway.

Fuentes pokrčil rameny a Hemingway ztěžka odkulhal za literaturou.

Stála tam, výhružně rozkročena. Hemingway vytasil meč a zamířil. Teď už vnikl mezi lopatky celý, až po jílec. Literatura zavravorala a překulila se na bok. Hemingway zakrvácenou rukou pokynul obecnstvu. Už je to, vy parchanti! Chtěl něco říct, ale rozkašlal se. Bylo to horké a dusilo ho to. K čertu s nimi všemi! K čertu s literaturou.²

2 Pro povídku Ernesta Hemingwaye *Neporažený* byl použit upravený překlad Jana Válka.

Michal Šanda
Hemingwayův býk

Ilustrace na obálce Marta Cobos/Shutterstock.com
Redakce Markéta Teuchnerová

Vydala Městská knihovna v Praze
Mariánské nám. 1, 115 72 Praha 1

V MKP 1. elektronické vydání
Verze 1.0 z 12. 11. 2021

ISBN 978-80-274-1944-9 (epub)
ISBN 978-80-274-1945-6 (pdf)
ISBN 978-80-274-1946-3 (prc)